

7. Działalność doradcza ZODR w Barzkowicach na 2015 rok

Lp.	Nazwa realizowanego zadania	Forma realizacji	Liczba zadań planowanych	Termin realizacji (kwartał)	Miejsce realizacji	Odbiorcy	Jednostki współpracujące	Źródło finansowania
1. Szkolenia dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich								
1	PDOiR - upowszechnianie odmian rekomendowanych do uprawy na terenie województwa Zachodniopomorskiego	szkolenie	2	I kw.	Białogard, UG Grzmiąca	rolnicy	SDOO Białogard	ZODR
2	Zazielenienie w ramach WPR	szkolenie	114	I, IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ARIMR, UG Świdwin, UG Sławoborze, CK Polczyn, LGD Świdwin, UG Brzeżno, UG Rąbino	ZODR
3	Pakiet mleczny - zmiany w organizacji rynku mleka	szkolenie	3	II, IV kw.	Białogard, Będzino, Nowe Warpno	rolnicy, hodowcy bydła		ZODR
4	Dostosowanie gospodarstw rolnych do wymogów wzajemnej zgodności	szkolenie	25	II-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
5	BHP w gospodarstwie rolnym	szkolenie	33	I, III, IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	KRUS, PIP, UG Sławoborze, UG Rąbino, UG Brzeżno	ZODR
6	Dobór odmian zbóż i rzepaku	szkolenie	12	I, III, IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
7	Technologia uprawy zbóż i rzepaku	szkolenie	15	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR, Syngenta Polska
8	Nawożenie i ochrona zbóż i rzepaku	szkolenie	16	I, II, IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
9	Uprawa i ochrona kukurydzy w zależności od przeznaczenia plonu	szkolenie	1	III kw.	Storkowo, gmina Grzmiąca	rolnicy	BAYER, PIONEER	ZODR

10	Dobór odmian roślin okopowych w zależności od przeznaczenia plonu	szkolenie	1	I kw.	UM Barwice	rolnicy	PMHZ Strzekęcin	ZODR
11	Technologia uprawy roślin okopowych	szkolenie	3	I-II kw.	Mechowo, Darłowo, Barwice	rolnicy		ZODR
12	Technologia uprawy i ochrona roślin motylkowych, strączkowych i mieszanek z trawami	szkolenie	9	I,II,IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	UG Świdwin	ZODR
13	Pielęgnacja i użytkowanie trwałych użytków zielonych	szkolenie	9	I,II,IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
14	Pokazy nowoczesnych technologii	szkolenie	11	II-III kw.	Ośina, Nowogard, Przybiemów, Barzkowice, Łęczyna, Storkowo, gmina Grzmiąca	rolnicy	BAYER, PIONEER	ZODR
15	Dobór odmian warzyw, technologia uprawy, nawożenie i ochrona	szkolenie	2	II,IV kw.	Dygowo	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich		ZODR
16	Pielęgnacja i ochrona upraw wieloletnich	szkolenie	1	III kw.	Stepnica	rolnicy		ZODR
17	Cięcie drzew owocowych i ozdobnych	szkolenie	8	I-IV kw.	Stepnica, Będzino, Bobolice, Barinek, Cisowo, Bełtno, Kowanowo	rolnicy		ZODR
18	Wapnowanie, stosowanie nawozów organicznych, użyźniaczy i poplonów w procesie poprawy jakości gleby	szkolenie	17	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	SCh-R w Koszalinie	ZODR
19	Integrowana ochrona roślin - uprawy rolnicze, sadownicze i warzywnicze	szkolenie	65	II-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	WIORIN, Starostwo Powiatowe Świdwin	ZODR
20	Sprzedaż bezpośrednia w gospodarstwie ekologicznym - produkty produkcji podstawowej, przetwórstwo	szkolenie	1	II kw.	Nowogard	rolnicy		ZODR
21	Sprzedaż bezpośrednia w gospodarstwie rolnym - produkty produkcji podstawowej, przetwórstwo	szkolenie	7	I-IV kw.	Nowogard, Gryfino, Banie, Dygowo, Polanów, Bobolice	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich	SANEPID	ZODR
22	Sprzedaż bezpośrednia produktów zwierzęcych	szkolenie	2	II,IV kw.	Kamień Pomorski, Postomino	rolnicy		ZODR

Roczny Program Działalności na 2015 rok

23	Ubój i produkcja mięsa na użytek własny	szkolenie	7	I,IV kw.	Stare Czarnowo, Mieszkowice, Trzcianko Zdrój, Widuchowa, Kamień Pomorski, Postomino, Gwiazdowo	rolnicy	PIWet	ZODR
24	Dobór ras bydła mięsnego a wysoka jakość produkcji wotowiny kulinarnej	szkolenie	4	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
25	Żywnienie trzody chlewnej	szkolenie	2	II,IV kw.	Sianów, Sławno	rolnicy		ZODR
26	Dobór ras trzody chlewnej a wysoka jakość wieprzowiny	szkolenie	1	II kw.	Nowogrodek Pomorski	rolnicy		ZODR
27	Zasady utrzymania i żywienia krów wysokomlecznych	szkolenie	1	I-IV kw.	TZD Łobez	rolnicy		ZODR
28	Aktualne zagadnienia w ramach IRZ	szkolenie	2	II,IV kw.	Nowogrodek Pomorski, Darłowo	rolnicy		ZODR
29	Szkody łowieckie	szkolenie	5	II,IV kw.	Tychowo, Kołobrzeg, Bobolice, Kamień Pomorski, Dębno	rolnicy	ZIR, koła łowieckie	ZODR
30	Nowości w produkcji warzywniczej	szkolenie	2	I,III kw.	Barzkowice, Dobra Szczecińska	ogrodnicy	firmy współpracujące	sponsorzy, ZODR
		pokaz	1	III kw.	Dobra	ogrodnicy		
31	Warsztaty Polowe	seminarium	2	II kw.	Barzkowice, Koszalin	rolnicy	SDOO, ZUT, firmy ochroniarskie i nawozowe	UMWZ, ZODR
32	Założenia programu rolnośrodowiskowego na lata 2014-2021	szkolenie	87	I,II,IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ARIMR, UM Polczyn Zdrój, LGD Świdwin, UG Brzeźno	ZODR
33	Współczesna rola i znaczenie źródeł energii odnawialnej oraz pozyskanie środków finansowych na ten cel	szkolenie	2	II,IV kw.	Barzkowice, powiat gryfiński	rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich studenci	ZUT	WFOŚiGW

Roczny Program Działalności na 2015 rok

34	Dopłaty do materiału siewnego	szkolenie	68	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ARR, Starostwo Powiatowe Świdwin, UG Rąbino, UG Sławoborze, UG Brzeżno	ZODR
35	Zobowiązania rolników wobec Agencji Nasiennej	szkolenie	23	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
36	Gospodarka rolna na obszarze Natura 2000	szkolenie	8	II-III kw.	Stare Czarnowo, Trzcifsko, Widuchowa, Moryń, Cedynia, Chojna, Osówko, Nowe Warpno	rolnicy		ZODR
37	Zasady prowadzenia upraw rolniczych, warzywniczych, sadowniczych i jagodowych w gospodarstwie ekologicznym	szkolenie	8	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
38	Produkcja zwierzęca w gospodarstwie ekologicznym	szkolenie	2	I,IV kw.	Stepnica, Mielno	rolnicy		ZODR
39	Znakowanie i etykietowanie produktów ekologicznych	szkolenie	1	II kw.	Mielno			ZODR
40	Prowadzenie dokumentacji w gospodarstwie ekologicznym	szkolenie	24	I-III kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	jednostki certyfikujące	ZODR
41	Rolnictwo ekologiczne po 2014 roku	szkolenie	34	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
42	Alternatywne źródła energii i ich zastosowanie	szkolenie	11	II-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
43	Wykorzystanie odpadów z biogazowni do celów rolniczych	szkolenie	1	I kw.	Złocieniec	rolnicy		
44	Technologia uprawy i wykorzystanie roślin energetycznych	szkolenie	1	IV kw.	Daszewo			ZODR
45	Odnawialne Źródła Energii - projekt Prosument	konferencja	1	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	samorząd terytorialny, przedsiębiorcy, rolnicy	ZUT	FDPA
46	Odnawialne Źródła Energii - projekt Prosument	szkolenie	3	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	ZUT, BOŚ	FDPA
47	Forum Rolników Ekologicznych	forum	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy ekologiczni	SPŻME Ekoland	UMWZ
48	Ocena wartości użytkowej i hodowlanej bydła w woj. zachodniopomorskim	seminarium	1	I-II kw.	Barzkowice	hodowcy	ZODR, SZZHB, PFHBIPM	ZODR
49	Odnawialne Źródła Energii - zielone dachy	seminarium	2	II kw.	Koszalin, Karwice	mieszkańcy obszarów wiejskich	x	WFOŚiGW
50	Bioasekuracja jako metoda zabezpieczenia stada przed chorobami	seminarium	1	IV kw.	Koszalin	hodowcy	x	ZODR

Roczny Program Działalności na 2015 rok

51	Podniesienie wiedzy rolników w zakresie zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych PL-FADN	szkolenie	2	I, IV kw.	Dębice, Korytowo	rolnicy		ZODR, IERIGŻ
52	Kredyty w rolnictwie	szkolenie	17	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	banki, Starostwo Powiatowe Świdwin, UG Brzeźno	ZODR
53	Ubezpieczenia w gospodarstwie rolnym	szkolenie	18	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	firmy ubezpieczeniowe, PZU	ZODR
54	Prowadzenie działalności agroturystycznej	szkolenie	7	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy	Urząd Skarbowy, Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	ZODR
55	PROW 2014-2020 - cele i priorytety Programu	szkolenie	122	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ARIMR, Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe Świdwin, UM Świdwin, UG	ZODR
56	Produkty tradycyjne i regionalne - uregulowania formalno-prawne; sprzedaż w gospodarstwie	szkolenie	4	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	mieszkańcy obszarów wiejskich, KGW, wytwórcy produktów tradycyjnych i regionalnych	Urząd Marszałkowski	ZODR
57	Zagroda edukacyjna - propozycja dla gospodarstw rolnych	szkolenie	5	I, II, IV kw.	województwo zachodniopomorskie	mieszkańcy obszarów wiejskich, stowarzyszenia agroturystyczne	kwaterydowcy, stowarzyszenia agroturystyczne	ZODR
58	Przetwórstwo na poziomie gospodarstwa rolnego warunkiem dywersyfikacji dochodu rodzin rolniczych (zboża, owoce, mięso i mleko) oraz podstawy sprzedaży bezpośredniej	szkolenie	3	I-III kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy, leśnicy, domownicy	CDR O/Radom	CDR O/Radom
59	Płatności bezpośrednie i wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, płatności rolnośrodowiskowe	szkolenie	36	I-II kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ARIMR	ZODR

Roczny Program Działalności na 2015 rok

60	Dożynki gminne, sołeckie, powiatowe	stoisko informacyjne	49	III kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich	urzędy gmin	ZODR
61	XXVIII Barzkwickie Targi Rolne Agro Pomerania 2015	wyjazd studyjny	60	III kw.	Barzkwice	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich	urzędy gmin	ZODR
62	XV Białogardzkie Dni Pola i Doradztwa Rolniczego	seminarium	1	II kw.	Białogard	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich		ZODR
63	Gospodarowanie na obszarach OSN	szkolenie	4	III-IV kw.	Banie, Stare Czarnowo, Chrapowo	rolnicy, mieszkańcy wsi i miast		Stacja Chemiczno Rolnicza
64	Dokumentacja HACAP w rolnictwie	szkolenie	2	I kw.	TZD Kamień			ZODR
65	Dokumentacja przy produkcji pasz na użytek własny	szkolenie	2	I-II kw.	TZD Kamień			ZODR
66	Pokazy nowoczesnych technologii - Agro Show Bednary	wyjazd studyjny	10	II-III kw.	Bednary	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich		ZODR
67	Dopłaty bezpośrednie do gruntów rolnych	szkolenie	6	I-II kw.	Biesiekierz, Pamowo, gmina Biesiekierz, Mielno, Będzino, Manowo, Świeszyno	rolnicy		ZODR
68	Lubuskie Targi Rolnicze Glisno	wyjazd studyjny	1	II kw.	Glisno	rolnicy		ZODR
69	Alternatywne źródła dochodu	szkolenie	1	IV kw.	Choszczno	mieszkańcy obszarów wiejskich		ZODR
70	Nowości odmianowe warzyw gruntowych	pokaz	1	III kw.	SDOO	ogrodnicy		ZODR
71	Twarożek ricotta jako produkt uboczny przy produkcji serów podpuszczkowych	szkolenie	1	II kw.	Skolwin	kobiety		ZODR
72	Wiosenne cięcia krzewów ozdobnych	szkolenie	1	II kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
73	Cięcie prześwietlające, korygujące krzewów ozdobnych	pokaz	1	II kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
74	Jesienne cięcie prześwietlające krzewów ozdobnych	pokaz	1	IV kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
75	Zimowe żywienie krów mlecznych	szkolenie	1	IV kw.	Nowe Warpno	hodowcy bydła		ZODR
76	Żywnienie rodziny w okresie zimowym	szkolenie	1	IV kw.	gmina Police	mieszkańcy		ZODR
77	Gminny konkurs na palmę wielkanocną	konkurs	1	I kw.	Kolabskowo	mieszkańcy		ZODR

Roczny Program Działalności na 2015 rok

78	Konkurs wienców dożynkowych	konkurs	7	III kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich	UG, UM, Starostwo Powiatowe Szczecinek	ZODR, UG
79	Jesienne cięcie roślin ozdobnych i owocowych	szkolenie	1	IV kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
80	Uprawa ziół, dobór, technologia, przydatność	szkolenie	1	III kw.	Dobra	ogrodnicy		ZODR
		pokaz	1	III kw.	Dobra	ogrodnicy		ZODR
81	Ogród w kwiatkach	szkolenie	1	III kw.	Dobra	ogrodnicy		ZODR
		pokaz	1	III kw.	Dobra	ogrodnicy		ZODR
82	Dopłaty obszarowe - zazielenienie	warsztaty	10	I-II kw.	Rusinowo, Sławoborze, Polczyn, Świdwin, Brzeżno, Rąbino	rolnicy	UG, LGD	ZODR
83	Wypełnianie i prowadzenie dokumentacji do jednostek certyfikujących	warsztaty	2	I-IV kw.	Polczyn		UM Polczyn	ZODR
84	Działanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne w ramach PROW 2014-2020	szkolenie	1	I kw.	Rąbino		UG Rąbino	ZODR
85	Platności dla rolników kwalifikujących się do wsparcia w ramach systemu dla małych gospodarstw (przekazywanie małych gospodarstw - płatności dla rolników)	szkolenie	1	IV kw.	Rąbino		UG Rąbino	ZODR
86	Restrukturyzacja "małych gospodarstw" w ramach PROW 2014-2020	szkolenie	1	IV kw.	Rąbino		UG Rąbino	ZODR
87	Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	warsztaty	5	IV kw.	Polczyn, Świdwin, Lekowo, Brzeżno, Polczyn Zarój		CK Polczyn, LGD Świdwin, UG Świdwin, UM Polczyn, UG Brzeżno	ZODR
88	Odnawialne źródła Energii	szkolenie	1	II kw.	Sławoborze		UG Sławoborze	ZODR
89	Zarządzanie gospodarstwem rolnym ze szczególnym uwzględnieniem korzyści z prowadzenia rachunkowości w gospodarstwie rolnym	szkolenie	1	I kw.	Świdwin		FAPA, LGD Świdwin	ZODR
90	Zalesianie gruntów rolnych w ramach PROW 2014-2020	szkolenie	2	I-II kw.	Rąbino, Sławoborze	rolnicy	UG Rąbino, UG Sławoborze	ZODR

91	Dopłaty obszarowe w 2015 r.		szkolenie	6	I-II kw.	Mirosławiec, Tuczno, Walcz, Człopa	rolnicy	ARIMR	
92	Międzynarodowe Targi Poznańskie Polagra 2015	wyjazd studyjny		4	II-III kw.	Poznań	rolnicy		ZODR
93	Pokazy nowoczesnych technologii - Penkum	wyjazd studyjny		2	II-III kw.	Penkum	rolnicy		
94	Marketing w agroturystyce	szkolenie		1	I-IV kw.	Barzkowice	kwaterodawcy	gospodarstwa agroturystyczne	ZODR
95	Technologia produkcji ziemniaków jadalnych i przemysłowych	szkolenie		1	II kw.	Strzeżęcín	rolnicy	PMHZ Strzeżęcín sp. z o.o.	PMHZ Strzeżęcín sp. z o.o.
96	Zasoby genetyczne ziemniaka w Banku genów In Vitro w IHAR-PIB Bonin oraz pokaz kolekcji polowej ok. 150 odmian ziemniaków	szkolenie		1	II kw.	Bonin	rolnicy	IHAR - PIB Bonin	IHAR - PIB Bonin
97	Zarządzanie na poziomie gospodarstwa rolnego warunkiem dywersyfikacji dochodu rodzin rolniczych (zboża, owoce, mięso i mleko) oraz podstawy sprzedaży bezpośredniej	szkolenie		9	I-II kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	FAPA	FAPA
2. Działalność informacyjna wspierająca rozwój produkcji rolniczej									
1	PDOJR - upowszechnianie odmian rekomendowanych do uprawy na terenie województwa zachodniopomorskiego	doradztwo		bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
2	Zazielenienie w ramach WPR	doradztwo		bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
3	Pakiet mleczny - zmiany w organizacji rynku mleka	doradztwo		bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
4	Dostosowanie gospodarstw rolnych do wymogów wzajemnej zgodności	doradztwo		bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
5	BHP w gospodarstwie rolnym	doradztwo		bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
6	Dobór odmian zbóż i rzepaku	doradztwo		bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
7	Technologia uprawy zbóż i rzepaku	doradztwo		bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
8	Nawożenie i ochrona zbóż i rzepaku	doradztwo		bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
9	Uprawa i ochrona kukurydzy w zależności od przeznaczenia plonu	doradztwo		bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR

10	Dobór odmian roślin okopowych w zależności od przeznaczenia plonu	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
11	Technologia uprawy roślin okopowych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
12	Nawożenie i ochrona roślin okopowych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
13	Technologia uprawy i ochrona roślin motylkowych, strączkowych i mieszanek z trawami	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
14	Pielęgnacja i użytkowanie trwałych użytków zielonych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
15	Pokazy nowoczesnych technologii	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
16	Dobór odmian warzyw, technologia uprawy, nawożenie i ochrona	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
17	Pielęgnacja i ochrona upraw wieloletnich	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
18	Cięcie drzew owocowych i ozdobnych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
19	Wapnowanie, stosowanie nawozów organicznych, użyźniaczy i poplonów w procesie poprawy jakości gleby	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
20	Grupy producenckie - tworzenie i funkcjonowanie	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
21	Integrowana ochrona roślin - uprawy rolnicze, sadownicze i warzywnicze	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
22	Sprzedaż bepośrednia w gospodarstwie rolnym - produkty produkcji podstawowej, przetwórstwo	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
23	Sprzedaż bepośrednia produktów zwierzęcych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
24	Ubój i produkcja mięsa na użytek własny	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
25	Produkcja kiszonek wysokiej jakości z użytków zielonych i gruntów ornych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
26	Dobór ras bydła mięsnego a wysoka jakość produkcji wołowiny kulinarnej	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
27	Żywnienie trzody chlewnej	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
28	Dobór ras trzody chlewnej a wysoka jakość wieprzowiny	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
29	Zasady utrzymania i żywienia krów wysokomlecznych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR

Roczny Program Działalności na 2015 rok

30	Chów drobitu według wymogów Unii Europejskiej	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
31	Aktualne zagadnienia w ramach IRZ	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
32	Rolnictwo precyzyjne	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
33	Szkody łowieckie	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
34	Podstawowe zagadnienia z zakresu akwakultury	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
35	Konferencja technologiczna	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
36	Nowości w produkcji wairzywniczej	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
37	Założenia programu rolnośrodowiskowego na lata 2014-2021	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
38	Alternatywne źródła energii i ich zastosowanie	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
39	Dopląty do materiału siewnego	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
40	Zobowiązania rolników wobec Agencji Nasiennej	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
41	Gospodarka rolna na obszarze Natura 2000	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
42	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
43	Gospodarka komunalna na obszarach wiejskich	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
44	Zasady prowadzenia upraw rolniczych, warzywniczych, sadowniczych i jagodowych w gospodarstwie ekologicznym	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
45	Produkcja zwierzęca w gospodarstwie ekologicznym	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
46	Chów drobitu metodami ekologicznymi	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
47	Produkcja jaj w gospodarstwie ekologicznym	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
48	Znakowanie i etykietowanie produktów ekologicznych	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
49	Prowadzenie dokumentacji w gospodarstwie ekologicznym	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
50	Rolnictwo ekologiczne po 2014 roku	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR

Roczny Program Działalności na 2015 rok

51	Alternatywne źródła energii i ich zastosowanie	doradztwo	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
52	Wykorzystanie odpadów z biogazowni do celów rolniczych	doradztwo	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
53	Ochrona środowiska na obszarach wiejskich	doradztwo	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
54	Technologia uprawy i wykorzystanie roślin energetycznych	doradztwo	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
55	Odnawialne Źródła Energii - projekt Prosument	wyjazd studyjny	1	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	samorząd terytorialny, przedsiębiorcy, rolnicy	ZUT	FDPA
56	Odnawialne Źródła Energii - projekt Prosument	doradztwo	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	samorząd terytorialny, przedsiębiorcy, rolnicy	ZUT	FDPA
57	Ryszard Karaś – Nowe odmiany zbóż	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
58	Ryszard Karaś, Stanisław Zarzycki – Charakterystyka odmian zbóż na polach demonstracyjnych	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
59	Ryszard Jasiński - "Jakość i dostęp do wody pitnej ważnym elementem zdrowia i ochrony zwierząt"	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	UMWZ
60	Marian Marynowski - Prosument jako producent i odbiorca energii elektrycznej.	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
61	Ewa Mikołajczyk - Przyczyny i profilaktyka biegunek u cieląt	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
62	Sylwia Boczulak - Zadrzewienia śródpolne, aleje	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
63	Małgorzata Olszak - Minimalne warunki utrzymania świń	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
64	Ryszard Jasiński - Zmiany w organizacji rynku mleka - Pakiet Mleczny	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
65	Ryszard Jasiński - "Produkcja pasz i żywienie zwierząt w świetle przepisów o ochronie zwierząt"	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	UMWZ
66	Aleksandra Kołodziej - "Nowe rośliny energetyczne"	broszura	1	IV kw.	Barzkowice	rolnicy	x	ZODR
67	Odnawialne Źródła Energii - zielone dachy	wyjazd studyjny	1	II kw.	Koszalin	mieszkańcy obszarów wiejskich	x	WFOŚiGW
68	Pokaz Zwierząt Hodowlanych	pokaz	1	III kw.	Barzkowice	hodowcy, mieszkańcy obszarów wiejskich	Związki Hodowców, ZIR, RZZ	ZODR

Roczny Program Działalności na 2015 rok

69	Wystawa bydła mlecznego	wystawa	1	III kw.	Barzkowice	hodowcy, mieszkający obszarów wiejskich	SZZHB, PFHBiPM	ZODR, SZZHB, PFHBiPM
70	Wystawa bydła mięsnego	wystawa	1	III kw.	Barzkowice	hodowcy, mieszkający obszarów wiejskich	Związek Hodowców Drobnego Inwentarza	ZODR, ZHDI
71	Wystawa ptaków hodowlanych i ozdobnych oraz królików	wystawa	1	III kw.	Barzkowice	hodowcy, mieszkający obszarów wiejskich	Związek Hodowców Drobnego Inwentarza	ZODR, ZHDI
72	Konkurs młodego hodowcy	konkurs	1	III kw.	Barzkowice	hodowcy, mieszkający obszarów wiejskich	SZZHB, PFHBiPM	ZODR, SZZHB, PFHBiPM
73	Połowe pokazy pracy maszyn	pokaz	3	II-III kw.	Barzkowice, Stary Klukom	producenci rolni	firmy maszynowe	sponsorzy, ZODR
74	Wykaz podmiotów skupowych	wykaz	1	I-IV kw.	Barzkowice	producenci rolni	x	ZODR
75	Wykaz adresowy zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego	wykaz	1	I-IV kw.	Barzkowice	producenci rolni	x	ZODR
76	Metody doskonalenia postępu genetycznego i ochrony zwierząt - Brandenburgia	wyjazd studyjny	1	III kw.	Koszalin	hodowcy bydła	SZZHB, PFHBiPM	UMWZ
77	Zasady prowadzenie rolnictwa ekologicznego: Propagowanie ekologicznych metod produkcji rolniczej w praktyce. Certyfikacja	wyjazd studyjny	1	II kw.	Barzkowice	rolnicy ekologiczni	x	UMWZ
78	Edukacja Ekologiczna w ramach działania Barzkowickiego Ośrodka Edukacji Ekologicznej	warsztaty	10	I-IV kw.	Barzkowice	dzieci i młodzież, zainteresowane osoby	x	WFOŚiGW
		doradztwo	bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	dzieci i młodzież, zainteresowane osoby	x	WFOŚiGW
79	XIV Edycja Konkursu Wiedzy Ekologicznej	konkurs	1	I-IV kw.	Barzkowice	młodzież	x	WFOŚiGW
80	Prowadzenie wykazu producentów przydomowych oczyszczalni ścieków - aktualizacja w zakresie nowych technologii	rejestr	1	I-IV kw.	Barzkowice	x	x	ZODR
81	Rolnictwo ekologiczne w woj. zachodniopomorskim oraz stan produkcji ekologicznej - analiza danych	rejestr	1	I-IV kw.	Barzkowice	x	x	ZODR

82	Płatności bezpośrednie i wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, płatności rolnohodowliskowe	rejestr wniosków	1	I-II kw.	x	x	x	ZODR
83	Rejestr pomiarów meteorologicznych	rejestr	1	I-IV kw.	Barzkowice			ZODR
84	Bezpieczne Gospodarstwo Rolne	konkurs	2	I-IV kw.	Koszalin, Szczecin	rolnicy	KRUS	ZODR
85	Najlepszy producent i Hodowca Trzody Chlewnej	konkurs	1	I-IV kw.	Koszalin	rolnicy	Miejszcznik Trzoda Chlewna	ZODR
86	Hodowca Roku 2014 Bydła Mlecznego	konkurs	1	I-IV kw.	Koszalin	rolnicy	Miejszcznik Bydło	ZODR
87	Najlepsze gospodarstwo ekologiczne	konkurs	1	I-IV kw.	Barzkowice	rolnicy	CDR Radom	UMWZ, ARR
88	Mistrz Agroligi	konkurs	1	I-IV kw.	Koszalin	rolnicy	CDR Brwinów	CDR Brwinów
89	W ryczącej perspektywie	konkurs	1	I-IV kw.	Barzkowice	mlodzież	sponsorzy	UMWZ
90	kalkulacje rolnicze	broszura	2	I, IV kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy		ZODR
91	kalkulacje specjalistyczne	broszura	1	IV kw.	Koszalin	doradcy, rolnicy		ZODR
92	Dni Pola - nowe technologie w uprawie zbóż i rzepaku	wyjazd studyjny	1	II kw.	Łęczyna	rolnicy		Syngenta
93	Festyn rodzinny	stoisko informacyjne	1	II kw.	Barnimie	mieszkańcy wsi i miast		
94	VIII Dzień Warzyw gruntowych	stoisko informacyjne	1	III kw.	SDOO Dąbie	ogrodnicy		
95	Dzień Otwarty CEO	stoisko informacyjne	1	II kw.	CEO Zdroje	ogrodnicy		
96	Dzień chryzantemy	stoisko informacyjne	1	IV kw.	CEO Zdroje	mieszkańcy miasta i okolicznych gmin		
97	Leszcz - biesiada rybna, targi	stoisko informacyjne	1	III kw.	Nowe Warpno	mieszkańcy gmin o okolic		
98	Praktyczne wypełnianie wniosków	warsztaty	7	II kw.	Nowe Laski, Świerczyna, Kosobudy, Warnięg, Ostrowice, Czaplunek, Kalisz Pomorski	rolnicy		
99	Olimpiada wiedzy o odnawialnych źródłach energii	olimpiada	1	I kw.	Barzkowice	mlodzież	WFOŚiGW	WFOŚiGW
100	Ryszard Jasiński - Pakiet mleczny	ulotka	1	I kw.	Koszalin	produkcji mleka	ARR	ZODR
101	Izabella Dudzińska-Krawczyk - Agroturystyka zgodna z prawem	broszura	1	I kw.	Koszalin			ZODR
102	Izabella Dudzińska-Krawczyk - Projektowanie ogrodów	broszura	1	II kw.	Koszalin			ZODR
103	Andrzej Czerwiński - Restrukturyzacja i wspieranie rozwoju gospodarstw rolnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	broszura	1	II kw.	Koszalin			ZODR
104	Andrzej Czerwiński - LEADER 2014-2020. Realizacja operacji w ramach Lokalnych Strategii Rozwoju	broszura	1	III kw.	Koszalin			ZODR

Roczny Program Działalności na 2015 rok

105	Grażyna Falandysz - Surówki, salatkki - zdrowe i smaczne	broszura	1	I kw.	Barzkowice			ZODR
106	Grażyna Falandysz - Praktyczne porady domowe - wznowienie	broszura	1	I kw.	Barzkowice			ZODR
107	Grażyna Falandysz - Bogactwo natury - zioła	broszura	1	I kw.	Barzkowice			ZODR
108	Beata Janiszewska - Rośliny w naszej przestrzeni	broszura	1	IV kw.	Barzkowice			ZODR
109	Grażyna Falandysz - Grill - smakołyki z rusztu	broszura	1	III kw.	Barzkowice			ZODR
110	Marcelina Kucharska - Produkty lokalne, regionalne, tradycyjne województwa zachodniopomorskiego	broszura	1	I kw.	Barzkowice			ZODR
111	Ewelina Gielmuda, Ewelina Pawłowicz, Izabella Dudzińska-Krawczyk, Marcelina Kucharska - Wypoczynek na zachodniopomorskiej wsi	broszura	1	IV kw.	Barzkowice			ZODR
112	Monika Rybicka - Ciasta, ciasteczka	broszura	1	I kw.	Barzkowice			ZODR
113	Monika Rybicka - Serniki pieczone i na zimno	broszura	1	II kw.	Barzkowice			ZODR
114	Ewelina Gielmuda - Przedsiębiorczość wsi zachodniopomorskiej	broszura	1	IV kw.	Barzkowice			ZODR
115	Ewelina Pawłowicz - Pierwsze kroki w prowadzeniu działalności agroturystycznej	broszura	1	I kw.	Barzkowice			ZODR
3. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich								
1	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej, m.in. VAT w rolnictwie, podatek dochodowy, rolny, leśny, od nieruchomości, analiza ekonomiczna gospodarstwa. Rachunek ekonomiczny, rachunkowość gospodarstw	szkolenie	6	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
2	System opodatkowania działalności rolniczej w tym: - podatek dochodowy, podatek VAT, podatek z działań specjalnych produkcji rolnej, zwrot podatku akcyzowego za olej napędowy	szkolenie	4	I, III, IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy		ZODR
3	Procedury obowiązujące gospodarstwa rolne w zakresie szacowania strat w wymiaku klęsk	szkolenie	5	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZUW	ZODR
4	Szacowanie strat w wymiaku klęsk	broszura	1	III kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy	ZUW	ZODR, ZUW
5	Staż absolwentki	staż	5	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	absolwenci szkół średnich i uczelni wyższych	PUP	PUP

Roczny Program Działalności na 2015 rok

6	Organizacja i koordynacja praktyk uczniów szkół średnich i studentów uczelni wyższych	praktyki	10	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	absolwenci szkół średnich i uczelni wyższych	szkoły średnie, uczelnie wyższe	ZODR
7	Szkolenie w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin - szkolenie podstawowe	szkolenie	2	I-IV kw.	Barzkowice, O/Koszalin	rolnicy	WIORIN	uczestnicy
8	Szkolenie w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin - szkolenie uzupełniające	szkolenie	4	I-IV kw.	Barzkowice, O/Koszalin	rolnicy	WIORIN	uczestnicy
9	Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie - szkolenie podstawowe	szkolenie	3	I-IV kw.	Stargard, Barzkowice, O/Koszalin	rolnicy	WIORIN	uczestnicy
10	Szkolenie w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie - szkolenie uzupełniające	szkolenie	23	I,II,IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	SDOO Białogard, WIORIN, FAPA	FAPA
11	Obsługa kombajnów zbożowych	kurs	2	I-IV kw.	Barzkowice, O/Koszalin	rolnicy		uczestnicy
12	Integrowana produkcja roślin	szkolenie	3	I kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	FAPA, WIORIN, CDR O/Radom	ZODR
13	Stosowanie środków ochrony roślin z uwzględnieniem zasad integrowanej ochrony w województwie zachodniopomorskim	szkolenie	51	I-II kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	FAPA	FAPA, ZODR
4. Pomoc rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych								
1	Wnioski o płatności bezpośrednie	wnioski	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie		x	ZODR
2	Wnioski o dopłaty do materiału siewnego	wnioski	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie		x	ZODR
3	Plany rolnośrodowiskowe	plany	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie		x	ZODR
4	Plany nawozowe	plany	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie		x	ZODR

5	Komisja Kłękowa	komisje kłękowe	bezpłatnie zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy, rolnicy	ZUW, jednostki samorządu terytorialnego	ZODR
5. Analiza rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie								
1	Postępy prac polowych	monitoring	1	I-IV kw.	Barzkowice			ZODR
2	Zbieranie danych do "Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej"	informator ekonomiczny	104	I-IV kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy		ZODR
3	Zestawienie cen skupu podstawowych produktów rolnych oraz cen środków do produkcji i usług rolniczych	zestawienie	12	I-IV kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy	CDR Brwinów	ZODR
4	Udostępnianie informacji z giełd i rynków rolnych	zestawienie	10	I-IV kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy	MRIRW	ZODR
5	Przebieg zmienności cen	analiza	10	I-IV kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy		ZODR
6	Relacje cen produktów rolnych	analiza	1	IV kw.	Barzkowice	doradcy, rolnicy		ZODR
6. Doświadczalnictwo odmianowe w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego								
1	Odmiany zbóż zalecane do uprawy w warunkach województwa zachodniopomorskiego	szkolenie	7	I-IV kw.	Widuchowa, Trzcianko, Łobez, Resko, Węgorzyno, Dobra, Radowo Małe	rolnicy		ZODR
2	Przygotowanie i prowadzenie kolekcji roślin ozdobnych w ogrodzie ZODR w Barzkowicach (konsultacje, prowadzenie obserwacji) - min. 1500 taksonów roślin ozdobnych	kolekcja odmian	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiędzający	firmy nasienne	ZODR
3	Przygotowanie i prowadzenie kolekcji warzyw w ogrodzie ZODR w Barzkowicach (konsultacje, prowadzenie obserwacji) - 0,70 ha min. 200 odmian	kolekcja odmian	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiędzający	firmy nasienne	ZODR
4	Prowadzenie uprawy sadowniczej – 0,30 ha	kolekcja odmian	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiędzający	brak	ZODR
5	Prowadzenie pola wdrożeniowego (ok. 38 ha)	kolekcja odmian	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiędzający	firma nawozowa	ZODR
6	Poletka demonstracyjna – ok. 1,4 ha	kolekcja odmian	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiędzający	firma nawozowa	ZODR
7	Błosurowcowy Ogród Didaktyczny – około 0,12 ha, ok. 80 gatunków roślin	kolekcja odmian / doradztwo	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiędzający	firma nawozowa	ZODR

7. Działalność upowszechniająca metody produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska									
1	XXVIII Barzkowickie Targi Rolne Agro Pomerania 2015	stoisko informacyjne	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obsz. wiejskich, zwiędzający	x	ZODR	
2	Zachodniopomorska Wystawa Koni Hodowlanych XXVIII Barzkowickie Targi Rolne Agro Pomerania 2015	pokaz	1	III kw.	Barzkowice	rolnicy		ZODR	
3	Zawody jeździeckie w stokach przez przeszkody XXVIII Barzkowickie Targi Rolne Agro Pomerania 2015	konkurs	1	III kw.	Barzkowice	rolnicy		ZODR	
4	XIII Jesienny Jarmark Wsi Zachodniopomorskiej "Złota Dynia" 2015	stoisko informacyjne	1	III kw.	Morzyczyn	mieszkańcy województwa		ZODR	
8. Działalność na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwem rolnym									
1	ABC Rolnictwa	warsztaty	10	II kw.	Barzkowice	dzieci	WFOŚiGW	ZODR	
2	Tradycje wielkanocne - zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi - warsztaty rękodzielnicze	warsztaty	36	I kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, koła gospodyń wiejskich	koła gospodyń wiejskich	ZODR	
3	Tradycje bożonarodzeniowe - zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi - warsztaty rękodzielnicze	warsztaty	42	IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich, koła gospodyń wiejskich	koła gospodyń wiejskich	ZODR	
4	"Nasze Kulinarne Dziedzictwo - Smaki Regionów"	konkurs	2	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	osoby indywidualne, mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy	Urząd Marszałkowski, Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego	UM, ZODR	

Roczny Program Działalności na 2015 rok

5	Festiwal tradycyjnych potraw wigilijnych	pokaz	1	IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obszarów wiejskich, KGW	Urząd Marszałkowski, KGW, delegacje sołeckie	Urząd Marszałkowski ZODR
6	Konkurs Agro-Eko-Turystyczny "Zielone Lato"	konkurs	2	III kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich	gospodarstwa agroturystyczne, słowarzyszenia agroturystyczne	ZODR
7	Organizacja Dożynek Wojewódzkich i konkursu na „Najładniejszy wieniec dożytkowy”	konkurs	1	III kw.	Barzkowice	mieszkańcy obszarów wiejskich	KSOW, KGW, delegacje sołeckie	ZODR, KSOW
8	Produkty tradycyjne i regionalne - uregulowania formalno-prawne; sprzedaż w gospodarstwie	doradztwo	bepośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	mieszkańcy obszarów wiejskich, kola gospodyń wiejskich, twórcy ludowi		ZODR
9	Twórczość ludowa i wystawa malarstwa województwa zachodniopomorskiego	wystawa	1	III kw.	Barzkowice	mieszkańcy obszarów wiejskich, KGW, twórcy ludowi	mieszkańcy obszarów wiejskich, KGW, twórcy ludowi	ZODR
10	Współpraca z instytucjami krajów związkowych Brandenburgia i Meklemburgia Pomorze Przednie w ramach podpisanych porozumień	spotkanie	2	I-III kw.	Prenzlau, Barzkowice	instytucje z otoczenia rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich	urzędy gmin, IG Frauen & Familie Prenzlau	ZODR
		wystawa	1	I kw.	Prenzlau	rękodzielnicy z Polski i Niemiec	IG Frauen Prenzlau, kola gospodyń wiejskich	ZODR, IG Frauen Prenzlau
11	Międzynarodowa Wystawa Rękodzielnictwa	wystawa	1	III kw.	Barzkowice	KGW, rekindielnicy, twórcy ludowi	kola gospodyń wiejskich, IG Frauen Prenzlau	ZODR

12	XV edycja ogólnopolskiego konkursu "Sposób na Sukces"	konkurs	1	I-II kw.	Barzkowice	mikroprzedsiębiorcy, mieszkańcy obszarów wiejskich podejmujący lub rozwijający działalność	CDR Brwinów	ZODR
13	Festyn "Łobeska Baba Wielkanocna"	wystawa	1	I kw.	Łobez	mieszkańcy powiatu łobeskiego i okolic	Starostwo Powiatowe w Łobzie, ZODR	ZODR
14	Festiwal kulinarny	konkurs	4	I-IV kw.	Kozielice, Siemczyn	mieszkańcy wsi		ZODR
15	Piękna wieś - konkurs	konkurs	1	III kw.	Postomino	mieszkańcy gminy	Wójt Gminy Postomino	ZODR
16	Tradycyjne wypieki wielkanocne - mazurki	warsztaty	1	I kw.	Kolbaskowo	KGW		ZODR
17	Zachowanie tradycji wielkanocnych - malowanie pisane	warsztaty	1	I kw.	Kolbaskowo	KGW		ZODR
18	Strojki nagrobne	warsztaty	2	IV kw.	Kolbaskowo, Będargowo	KGW		ZODR
19	Decoupage na szkłe	warsztaty	1	I kw.	Dobra	KGW		ZODR
20	Decoupage na styropianie	szkolenie	1	IV kw.	Szczecin			ZODR
21	Technika filcowania na sucho	szkolenie	1	I kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
22	Dekoracje wielkanocne - jeja wielkanocne wykonane metodą filcowania	pokaz	1	I kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
23	Dekoracje bożonarodzeniowe - bombki wykonane metodą decoupage	pokaz	1	IV kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
24	Metody zdobienne decoupage na ceramice	szkolenie	1	I kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
25	Decoupage na doniczkach ceramicznych	pokaz	1	I kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR
26	Metody zdobienne decoupage na drewnie	szkolenie	1	II kw.	Szczecin	mieszkańcy		ZODR

27	Decoupage na skrzynkach drewnianych	pokaz	1	II kw.	Szczecin	mieszkańcy	ZODR
28	Zdobnictwo decoupage na szkle	szkolenie	1	III kw.	Szczecin	mieszkańcy	ZODR
29	Decoupage na wazonach szklanych	pokaz	1	III kw.	Szczecin	mieszkańcy	ZODR
30	Piękna posesja - konkurs	konkurs	1	III kw.	Gmina Sławno	mieszkańcy gminy	ZODR
31	Wigilia Wsi Polskiej	konkurs	1	IV kw.	MOSiR	mieszkańcy obszarów wiejskich	MOSiR, urzędy gmin, Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta, ZIR
		pokaz	1	IV kw.	MOSiR	mieszkańcy obszarów wiejskich	MOSiR, urzędy gmin, Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta
32	Warsztaty rękodzielnicze	warsztaty	2	IV kw.	Zieleniewo	mieszkańcy obszarów wiejskich	ZODR
33	Dekoracje na Wszystkich Świętych - stroiki i wienice na groby	konkurs	1	IV kw.	UM Biały Bór	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich	ZODR
9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku							
1	PROW 2014-2020 - cele i priorytety Programu	doradztwo	bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
2	Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich	doradztwo	bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
3	Prowadzenie działalności agroturystycznej	doradztwo	bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
4	Zagroda edukacyjna - propozycja dla gospodarstw rolnych	doradztwo	bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR
5	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	doradztwo	bezpśrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	rolnicy	ZODR

Roczny Program Działalności na 2015 rok

6	Charakterystyka gospodarstw agroturystycznych i turystycznych	informator elektroniczny	1	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	mieszkańcy obszarów wiejskich, rolnicy, studenci, kwaterodawcy, UG, stowarzyszenia agroturystyczne	Kwaterodawcy, stowarzyszenia agroturystyczne	ZODR
7	Statystyka gospodarstw agroturystycznych i turystycznych	zestawienie	1	I-IV kw.	Oddział Koszalin	MRiRW, studenci, urzędy gmin	TZD	ZODR
8	Prowadzenie i aktualizacja informatora dotyczącego Kół Gospodyń Wiejskich	informator elektroniczny	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obszarów wiejskich, studenci	TZD, kola gospodyń wiejskich	ZODR
9	Prowadzenie i aktualizacja wykazu dotyczącego Lokalnych Grup Działania, Lokalnych Grup Rybackich	informator elektroniczny	1	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	mieszkańcy obszarów wiejskich	UMWZ, LGD, LGR	ZODR
10	Prowadzenie i aktualizacja informatora dotyczącego Stowarzyszeń Agroturystycznych	informator elektroniczny	1	I-IV kw.	Barzkowice	mieszkańcy obszarów wiejskich, studenci	stowarzyszenia agroturystyczne, kwaterodawcy	ZODR
11	Prowadzenie działalności agroturystycznej	wyjazd studyjny	1	II kw.	gospodarstwa agroturystyczne regionu	rolnicy, mieszkańcy obszarów wiejskich		ZODR
10. Realizacja zadań wynikających z programów rolno-środowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych								
1	Program rolnośrodowiskowy (płatności rolnośrodowiskowe)	rejestr wniosków	1	I-IV kw.	x	x	x	x
11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej								
1	Badanie koniunktury	ankiety	1300	I-IV kw.	Barzkowice, Koszalin	rolnicy, doradcy	SGH	ZODR
		analizy	4	I-IV kw.	Barzkowice, Koszalin	rolnicy, doradcy	SGH	ZODR
2	Prowadzenie rachunkowości rolnej w systemie PL-FADN na rzecz IERiGŻ. Biuro Rachunkowe Nr 457 - wg umowy	prowadzenie dokumentacji	wg umowy IERiGŻ	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	IERiGŻ	IERiGŻ	IERiGŻ
3	Książki rachunkowe PL-FADN za rok 2014 - zamknięcie roku obrachunkowego	aplikacje FADN	415	II kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	IERiGŻ	IERiGŻ
4	Prowadzenie ksiąg rachunkowych PL-FADN w gospodarstwach rolnych w 2015 r.	gromadzenie danych	415	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	IERiGŻ	IERiGŻ

Roczny Program Działalności na 2015 rok

5	Nadzór nad prowadzeniem książek rachunkowych PL-FADN oraz poprawnością zapisów w ramach wyjazdów do gospodarstw lub TZD	kontrole terenowe	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy, rolnicy	IERiGŻ	IERiGŻ
6	Komisja kłękowa	konsultacje	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy, rolnicy	IERiGŻ	IERiGŻ
7	Koordinacja prac komisji kłęskowych	analiza	1	IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	ZUW, jednostki samorządu terytorialnego	ZODR
8	Organizacja skupu zbóż - narada zniwna	dokumentacja	bezpośrednio zgłaszane	I-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	ZUW, jednostki samorządu terytorialnego	ZODR
		spotkanie	2	III kw.	Ślawno, Świdwin	producenci rolni, rolnicy	urzędy gmin, ZIR, Starostwo Powiatowe Świdwin	ZIR, ZODR
12. Doskonalenie kadry doradczej								
1	Procedury obowiązujące gospodarstwa rolne w zakresie szacowania strat w wyniku kłęsk	szkolenie	1	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	ZUW, jednostki samorządu terytorialnego	ZODR
2	Produkt tradycyjny i regionalny	szkolenie	2	I-IV kw.	Koszalin	doradcy	UMWZ	ZODR
3	PROW 2014-2020 - cele i priorytety Programu	szkolenie	7	I-IV kw.	Goleniów, Kolobrzeg, Koszalin	doradcy		ZODR
4	Zagroda edukacyjna - propozycja dla gospodarstw rolnych	szkolenie	2	I-IV kw.	Koszalin	doradcy		ZODR
5	Podnoszenie wiedzy ekonomicznej, m.in. rachunek ekonomiczny, rachunkowość gospodarstw, analiza ekonomiczna, podatki w rolnictwie	szkolenie	1	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	ZODR	ZODR
6	System opodatkowania działalności rolniczej w tym: - podatek VAT, podatek z działań specjalnych produkcji rolnej, podatek akcyzowy, podatek rolny, leśny, od nieruchomości, podatek dochodowy	szkolenie	1	III-IV kw.	województwo zachodniopomorskie	doradcy	ZODR	ZODR

LEGENDA

ARIMR	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ARR	Agencja Rynku Rolnego
BOŚ	Bank Ochrony Środowiska
CDR	Centrum Doradztwa Rolniczego
FAPA	Fundacja Programów Pomocy Dla Rolnictwa
FDPA	Fundacja na Rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa
IERIGŻ	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
KGW	Kola Gospodyń Wiejskich
KSOW	Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich
KRUS	Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
LGD	Lokalna Grupa Działania
LGR	Lokalna Grupa Rybacka
MOSiR	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji
MRiRW	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PFBIPM	Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka
PIP	Państwowa Inspekcja Pracy
PIWet	Państwowy Instytut Weterynaryjny
PMHZ	Pomorsko Mazurska Hodowla Ziemińska
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
RZZ	Rolnicze Związki Zawodowe
SDOO	Stacja Doświadczalna Oceny Odmian
SCh-R	Stacja Chemiczno-Rolnicza
SGH	Szkola Główna Handlowa
SPŻME EKOLAND	Stowarzyszenie Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi EKOLAND
SzZHB	Szczeciński Związek Hodowców Bydła
TZD	Terenowe Zespoły Doradców
UM	Urząd Miasta
UG	Urząd Gminy
UMWZ	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
WIORIN	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa
ZHD1	Związek Hodowców Drobnego Inwentarza

Zachodniopomorska Izba Rolnicza
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny
Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Kulka', is positioned in the center of the page.

ZIR
ZUT
ZUW

8. Charakterystyka Rolnictwa w Województwie Zachodniopomorskim

Województwo zachodniopomorskie, czyli teren działania Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, zajmuje - według granic administracyjnych - obszar 2 289 248 ha, tj. 7,3% powierzchni kraju. Powierzchnia użytków rolnych – według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2010 oraz wg siedziby użytkownika - wynosi 955 313 ha, co stanowi 6,2% powierzchni UR w kraju i daje 9. miejsce. Liczba ludności wg stanu na 31 grudnia 2013 r. osiągnęła wielkość 1 718 861. Populacja województwa stanowi 4,5% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia wynosi 75 osób na 1 km² co daje 13. lokatę w kraju, gdzie wskaźnik ten wynosi 123. Na wsi mieszka 31,4% ludności województwa.

W niniejszej publikacji wykorzystano w pierwszej kolejności dane statystyczne, wynikające z Powszechnego Spisu Rolnego, przeprowadzonego w 2010 r. Ponadto wykorzystano dane dostępne w Rocznikach i specjalistycznych opracowaniach Głównego Urzędu Statystycznego.

8.1 Jakość użytków rolnych

Województwo zachodniopomorskie jest rejonem o bardzo zróżnicowanych glebach. Na zachodzie regionu dominują gleby klasy III a, III b, IV a i IV b, podczas gdy w jego wschodniej części przeważają gleby klasy IV a, IV b i V.

Większość użytków rolnych województwa znajduje się na glebach lekkich bielcowych o kwaśnym odczynie. Jakość użytków rolnych na tle danych krajowych przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Użytki rolne według klas bonitacyjnych

Klasy bonitacyjne	Województwo		Kraj	
	ha	%	ha	%
I	1	0,0%	67 782	0,4%
II	9 739	0,9%	536 413	2,9%
III a, III b, III	232 912	20,8%	4 201 920	22,7%
IV a, IV b, IV	572 775	51,2%	7 402 942	40,0%
V	229 212	20,5%	4 197 220	22,7%
VI, VI z	74 509	6,7%	2 114 888	11,4%
Razem użytki rolne sklasyfikowane	1 119 148	100,0%	18 521 165	100,0%

Źródło: GUS Rocznik statystyczny rolnictwa 2013; Stan na 1.01.2000 r.

8.2 Agroklimat województwa zachodniopomorskiego

Obszar województwa znajduje się w klimacie umiarkowanym - morsko-kontynentalnym, charakteryzującym się znacznym - największym w kraju, zróżnicowaniem warunków klimatycznych. Obszar województwa najczęściej znajduje się pod wpływem cyrkulacji północno-zachodniej znad Zalewu Szczecińskiego, Morza Bałtyckiego lub Oceanu Atlantyckiego, tj. mas powietrza polarno-morskiego. Powoduje to spadek temperatur latem, zimą ocieplenie (wynikiem czego jest mała liczba dni mroźnych i bardzo mroźnych). Należy jednak dodać, że cechą charaktery-

styczną klimatu Pomorza Zachodniego są również gwałtowne napływy mroźnego powietrza arktycznego, szczególnie zagrażające uprawom na przedwiosniu i wiosną.

Wilgotność powietrza jest stosunkowo duża, z uwagi na bliskość i zasobność zbiorników wodnych oraz duże obszary lasów.

Średnia długość meteorologicznego okresu gospodarczego (temp. powyżej 3°C) waha się od około 240 dni w wyższych partiach wzniesień, do około 265 dni wzdłuż doliny Odry, a okresu wegetacyjnego (temp. powyżej 5°C) odpowiednio od około 210 i do około 235 dni. Poniżej podstawowe sumaryczne dane meteorologiczne województwa zachodniopomorskiego na podstawie pomiarów w stacjach meteorologicznych w Szczecinie i Koszalinie.

Tabela 2. Ważniejsze dane meteorologiczne województwa zachodniopomorskiego

Lata, Stacje meteorologiczne	Średnia temperatura powietrza w °C	Roczne sumy opadów w mm	Średnia prędkość wiatru w m/s	Usłonecznienie w h	Średnie zachmurzenie w oktantach (w skali od 0 do 8)	
Subregion Szczecin	2000	9,7	670	2,9	1780	5,6
	2005	8,5	720	3,3	2032	5,3
	2009	8,6	761	3,2	2028	5,9
	2010	7,2	802	3,3	1816	6,1
	2011	9	698	3,6	2046	5,4
Subregion Koszalin	2000	9,9	571	3,4	1637	5,1
	2005	9,3	509	3,9	1764	5
	2009	9,4	630	3,8	1754	5,2
	2010	8	716	3,8	1550	5,5
	2011	9,7	630	4	1931	4,8

Źródło: GUS Rocznik statystyczny województwa zachodniopomorskiego 2013

8.3 Użytkowanie gruntów, organizacja i struktura własnościowa rolnictwa w województwie zachodniopomorskim

Ogólna powierzchnia gruntów województwa w 2010 roku wynosiła 2 289,2 tys. ha. W tym samym czasie powierzchnia ogólna gospodarstw rolnych w województwie wynosiła 1 085 053 ha, lasy i grunty leśne zajmowały 23872 ha, a tzw. pozostałe grunty w gospodarstwach rolnych – 105 869 ha. Do „pozostałych gruntów” zalicza się grunty: pod zabudowaniami, podwórzami, placami i ogrodami ozdobnymi, parkami, powierzchnia wód śródlądowych, rowów melioracyjnych, powierzchnia porośnięta wikliną w stanie naturalnym, powierzchnia innych gruntów użytkowych – torfowiska, żwirownie oraz powierzchnia nieużytków.

PODSTAWOWA CHARAKTERYSTYKA GOSPODARSTW ROLNYCH

Zmiany strukturalne w rolnictwie w ostatnim dwudziestolecu mają swoje odzwierciedlenie w spadku ilości gospodarstw rolnych oraz w zmianie formy własności.

W strukturze użytkowników gruntów gospodarstw rolnych – w wyniku wieloletnich przekształceń, ilość gospodarstw rolnych stopniowo maleje. Dynamikę tych zmian przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Liczba gospodarstw rolnych według nowej definicji* w latach 2010-2013

Rok	Liczba gospodarstw rolnych o powierzchni użytków rolnych								
	ogółem	0-1 ha	1-2 ha	2-5 ha	5-10 ha	10-15 ha	15-20 ha	20-50 ha	>50 ha
2010	30525	579	4601	6932	5446	3688	2080	4084	315
2011	33422	45	4202	7049	4972	7320	3553	3491	2790
2012	28739	904	4243	6756	5082	3030	1711	4106	2908
2013	29062	418	4279	6767	5004	3215	1963	4035	3380

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie, 2014

*Nowa definicja gospodarstwa rolnego od roku 2010 to: gospodarstwo o powierzchni od 1 ha użytków rolnych wzwyż, gdy przed rokiem 2010 gospodarstwo rolne liczone było od powierzchni 0,1 ha.

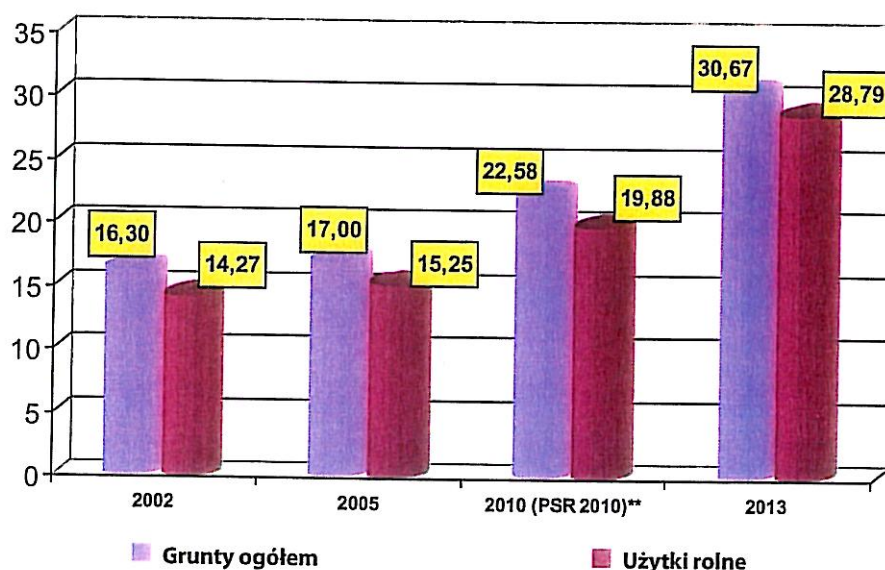
Natomiast od roku 2013 najnowsza definicja gospodarstwa rolnego to: gospodarstwo o powierzchni od 1 ha użytków rolnych wzwyż prowadzące działalność rolniczą.

Pod względem ilości gospodarstw województwo zajmuje 14. miejsce w kraju. Od czasu spisu rolnego w 2002 roku ilość gospodarstw zmalała o 32,4%. Największy spadek miał miejsce w grupie obszarowej do 1 ha UR (45,2%), mniejszy natomiast (23,2%) w grupie powyżej 1 ha. W porównaniu z rokiem 2002 jest zdecydowanie więcej gospodarstw dużych. Największe wzrosty zanotowano w grupie powyżej 50 ha. Tendencja taka powoduje poprawę struktury obszarowej gospodarstw i umożliwia bardziej racjonalne gospodarowanie.

Województwo zachodniopomorskie od wielu lat zajmuje 1 miejsce w kraju pod względem dużych gospodarstw. Należy również nadmienić, że w grupie dużych gospodarstw znajduje się ponad 50% użytków rolnych w województwie, podczas gdy w skali kraju jest to około 20%.

Rezultatem zmian w ilości gospodarstw i ich strukturze obszarowej jest również stopniowy wzrost średniej powierzchni gospodarstwa przedstawiony na wykresie poniżej.

Wykres 1. Przeciętna powierzchnia ogólna i powierzchnia użytków rolnych w hektarach, w gospodarstwach województwa zachodniopomorskiego

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych GUS

**Dane dla 2010 roku podano w ujęciu porównywalnym z latami 2002-2005, natomiast rok 2013 podano według najnowszej definicji gospodarstwa rolnego (definicja opisana pod tabelą nr 3)

UŻYTKI ROLNE

Od 2007 r., zgodnie z metodologią EUROSTAT-u, do użytków rolnych zaliczono użytki rolne utrzymywane w dobrej kulturze rolnej zgodnie z normami oraz użytki rolne pozostałe (bez podziału na rodzaje), tj. użytki rolne nieużytkowane i nie będące w dobrej kulturze rolnej, ale takie, które można przywrócić do produkcji rolniczej. Należy więc wyraźnie odróżniać kolumnę „Użytki rolne – pozostałe” od „Pozostałych gruntów” (patrz tabele poniżej - ostatnia kolumna).

W 2013 r. powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem (z siedzibą na terenie województwa zachodniopomorskiego) wynosiła 891,2 tys. ha. Powierzchnia użytków rolnych ogółem wynosiła 836,8 tys. ha, w tym użytków rolnych w dobrej kulturze było 825,0 tys. ha.

Powierzchnia ogólna indywidualnych gospodarstw rolnych w 2013 r. wynosiła 670,5 tys. ha, w tym użytków rolnych było 631,0 tys. ha, z czego 624,3 tys. ha (98,9% ogólnej powierzchni użytków rolnych tych gospodarstw) to użytki rolne w dobrej kulturze. Powierzchnia zasiewów ogółem (2013 r.) wynosiła 602,0 tys. ha, tj. 71,9% ogólnej powierzchni użytków rolnych. Natomiast w indywidualnych gospodarstwach rolnych powierzchnia zasiewów w 2013 r. wyniosła 431,7 tys. ha, czyli 68,4% powierzchni UR w tych gospodarstwach.

W indywidualnych gospodarstwach rolnych w 2013 r. powierzchnia pozostałych gruntów wynosiła 28,4 tys. ha, a lasów i gruntów leśnych – 11,1 tys. ha (odpowiednio 4,2% i 1,7% powierzchni ogólnej gospodarstw indywidualnych). Zwraca uwagę systematyczny spadek w latach 2010-2013 powierzchni tzw. pozostałych gruntów (niezaliczanych do użytków rolnych) i to zarówno w gospodarstwach rolnych ogółem, jak i w indywidualnych gospodarstwach rolnych. W grupie gospodarstw indywidualnych zauważalny jest jednocześnie wzrost powierzchni użytków rolnych, również w dobrej kulturze rolnej oraz pod zasiewami.

Lasy i grunty leśne zajmowały w 2013 r. 14 705 ha (1,6% ogólnej powierzchni gospodarstw), a pozostałe grunty 39 757 ha (4,4%). Natomiast w gospodarstwach indywidualnych w 2013 r. lasy i grunty leśne zajmowały 11 082 ha (1,6% ogólnej powierzchni tych gospodarstw), a grunty pozostałe 28 391 ha (4,2%).

Lasy i grunty leśne zajmowały w 2013 r. 14 705 ha (1,6% ogólnej powierzchni gospodarstw), a pozostałe grunty 39 757 ha (4,4%). Natomiast w gospodarstwach indywidualnych w 2013 r. lasy i grunty leśne zajmowały 11 082 ha (1,6% ogólnej powierzchni tych gospodarstw), a grunty pozostałe 28 391 ha (4,2%).

Tabela 4. Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w województwie zachodniopomorskim wg rodzaju użytków rolnych oraz powiatów (w ha)

POWIATY	Powierzchnia gruntów ogółem	Użytki rolne											Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
		w dobrej kulturze												
		Ogółem	Razem	Pod zasiewami	Grunty ugorowane	Ogrody przydomowe	Łąki trwałe	Pastwiska trwałe	Uprawy trwałe		Pozostałe użytki rolne			
									Razem	w tym sady				
białogardzki	37 753	33 229	23 051	2 530	33	5 476	1 296	843	643	1 421	919	2 183		
choszczeński	59 971	49 511	42 393	643	84	4 061	1 009	1 322	1 262	4 564	689	5 207		
drawski	80 637	41 727	27 351	2 999	53	4 309	1 556	5 460	4 963	9 202	2 068	27 640		
goleniowski	68 961	50 928	31 049	2 127	43	13 666	2 810	1 233	859	10 245	2 062	5 725		
gryficki	59 811	45 975	35 082	921	36	7 236	1 837	862	701	7 309	1 322	5 204		
gryfiński	97 454	88 830	80 930	1 681	167	6 020	1 250	616	577	7 900	1 587	7 037		
kamieński	44 608	41 115	40 269	889	43	9 128	1 347	867	857	846	1 036	2 457		
kolobrzegi	46 084	42 295	40 082	1 878	42	5 047	1 111	972	816	2 213	964	2 826		
koszaliński	73 659	58 994	51 734	36 771	85	7 484	3 456	948	852	7 260	1 896	12 769		
łobeski	43 777	39 866	38 704	31 967	35	3 923	1 406	374	364	1 162	912	2 999		
myśliborski	50 579	45 158	41 873	34 920	68	3 960	1 051	631	593	3 285	461	4 961		
policki	18 765	14 659	13 702	6 342	64	4 180	1 263	540	211	957	261	3 845		
pyrzycki	46 083	44 419	42 781	37 140	80	3 766	1 045	314	262	1 638	311	1 354		
ślawieński	69 855	67 504	66 280	53 873	61	7 776	2 723	481	461	1 225	606	1 745		
stargardzki	85 256	78 772	72 106	58 985	137	8 967	2 254	435	407	6 665	1 713	4 771		
szczebinecki	58 159	50 335	46 999	33 234	59	5 866	2 207	3 033	2 679	3 335	2 182	5 643		
świdwiński	60 156	53 156	47 318	35 994	64	3 594	2 296	3 514	3 062	5 838	1 814	5 186		
walecki	39 996	36 952	36 122	28 414	58	2 886	558	3 120	2 649	830	1 502	1 542		
Koszalin	7 114	6 580	5 657	3 711	11	1 257	162	86	82	923	377	157		
Szczecin	34 786	31 088	27 042	11 230	51	7 985	2 904	2 460	2 378	4 047	1 153	2 544		
Świnoujście	1 589	1 480	1 388	281	7	881	161	17	16	91	37	72		
Ogółem województwo	1 085 053	955 313	874 357	662 011	1 282	117 467	33 702	28 127	24 696	80 956	23 872	105 869		

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie Charakterystyka gospodarstw rolnych w województwie zachodniopomorskim, Powszechny Spis Rolny 2010, Szczecin 2013

W ostatnim czasie, w okresie wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, jednym z istotniejszych parametrów strukturalnych w odniesieniu do niektórych działań (renty strukturalne, ułatwianie startu młodym rolnikom) stała się powierzchnia gospodarstwa. Średnie powierzchnie gruntów rolnych w gospodarstwach ogłaszane są przez prezesa ARiMR na podstawie danych zarejestrowanych w systemie informatycznym Agencji. Są one zdecydowanie wyższe od danych WUS, ponieważ nie obejmują gospodarstw poniżej 1 ha UR oraz gospodarstw, które nie ubiegają się o płatności obszarowe. Dane takie ogłaszane są m.in. na stronach internetowych ARiMR. W latach 2010, 2011, 2012, 2013 i 2014 - średnia powierzchnia gruntów rolnych, obliczonych wg tej metodyki wynosiła w województwie zachodniopomorskim odpowiednio 30,30 ha, 30,70 ha, 30,67 ha, 30,20 ha oraz w 2014 r. - 30,29 ha. Jeśli chodzi o średnią wielkość gospodarstwa, od lat jest ona najwyższa w kraju.

Wartości średnich krajowych za wymieniony okres wynoszą odpowiednio: 10,23 ha, 10,36 ha, 10,38 ha 10,42 ha oraz 10,48 ha.

8.4 Struktura zasiewów, plony i zbiory roślin uprawnych

POWIERZCHNIA I STRUKTURA ZASIEWÓW

Dane dotyczące zasiewów prezentowane są wg siedziby użytkownika.

W województwie zachodniopomorskim obserwujemy duże zróżnicowanie warunków glebowych. Różnicowanie terytorialne upraw. Na zachodzie województwa, gdzie znajdują się lepsze gleby, uprawiana jest głównie pszenica, jęczmień i buraki cukrowe, a we wschodniej części dominuje uprawa żyta, owsa i ziemniaków. Charakterystyczny jest duży udział zbóż w strukturze zasiewów i minimalny wręcz udział roślin strączkowych. Pozytywnie należy ocenić duży - rosnący - udział w strukturze roślin oleistych oraz wzrost arealu uprawy kukurydzy na ziarno.

W 2013 r. w województwie zachodniopomorskim powierzchnia zasiewów ogółem wyniosła 602,0 tys. ha i była mniejsza o 10,2 tys. ha (o 1,7%) w porównaniu do 2012 roku. W gospodarstwach indywidualnych powierzchnia zasiewów również zmniejszyła się (o 2,1%) i wynosiła 431,7 tys. ha. W strukturze dominowały zboża, zajmując 63,4% ogólnej powierzchni zasiewów. Rośliny przemysłowe zajmowały 19,0% ogólnej powierzchni upraw, a uprawy pastewne - 9,0%. W 2013 roku w porównaniu do roku 2012, w strukturze zasiewów zmniejszył się procentowy udział zbóż ogółem (z kukurydzą na ziarno) z 65,7% do 63,4%, ziemniaki pozostały na tym samym poziomie - 1,9%. Wzrósł natomiast udział strączkowych na nasiona - z 2,6% do 3,0%, a przemysłowych - z 19,4% zmniejszył się do 19,0%.

Poniżej, w tabeli 5. przedstawiono podstawowe informacje dotyczące zasiewów w województwie zachodniopomorskim w latach 2010-2013, w ujęciu obszarowym.

Tabela 5. Struktura zasiewów głównych ziemiopłodów w województwie zachodniopomorskim w latach 2010, 2012, 2013 (stan w czerwcu w ha)

Wyszczególnienie	OGÓLEM				2012=100	W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE				
	2010		2012			2012		2013		2012=100
	2010	2012	2010	2012		2010	2012	2010	2013	
w ha										
RAZEM	662011	612203	601976	612203	98,3	430768	440967	431705	431705	97,9
Zboża	425856	402396	381718	402396	94,9	300690	298757	279742	279742	93,6
zboża podstawowe:	394599	379354	348306	379354	91,8	274535	280541	250935	250935	89,4
pszenica	166939	150755	136408	150755	86,6	97834	104203	85231	85231	81,8
żyto	69848	83716	92527	83716	110,5	55232	70027	73861	73861	105,5
jęczmień	60547	65643	43737	65643	66,6	40628	46398	29343	29343	63,2
owies	39537	25273	23840	25273	94,3	34882	22600	21620	21620	95,7
pszenżyto	58090	47172	51794	47172	109,8	45959	37313	40880	40880	109,6
mieszanki zbożowe	14817	9104	10272	9104	112,8	14055	8721	10052	10052	115,3
gryka	10263	5165	7431	5165	143,9	8310	4029	6337	6337	157,3
proso	486	984	6675	984	678,4	475	303	6139	6139	wielokrotnie
pozostałe zbożowe	924	231	729	231	315,6	800	195	671	671	344,1
kukurydza na ziarno	4768	7558	8305	7558	109,9	2516	4968	5608	5608	112,9
strączkowe na nasiona	12421	16086	18229	16086	113,3	10290	13671	14369	14369	105,1
ziemiaki	15402	11486	11690	11486	101,8	12616	10288	10683	10683	103,8
Przemysłowe	130967	118641	114411	118641	96,4	69459	69278	65413	65413	94,4
w tym buraki cukrowe	12103	6396	4977	6396	77,8	12103	6396	4977	4977	77,8
w tym rzepak i rzepik	116520	106757	103573	106757	97,0	61467	62644	58469	58469	93,3
Pastewne	42978	55006	55028	55006	132,1	28390	41672	55028	55028	132,1
Pozostałe uprawy	34387	8588	6470	8588	88,6	9323	7301	6470	6470	88,6

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2013

PLONY I ZBIORY ROŚLIN UPRAWNYCH

Analiza rezultatów plonowania i zbiorów głównych ziemiopłodów w ostatnich latach w województwie zachodniopomorskim wskazuje na wyraźną tendencję wzrostową. Plony roślin uprawnych w 2013 r. na terenie województwa były generalnie wyższe niż w roku 2012. Jest to powrót do wyników roku 2010, kiedy to plony większości ziemiopłodów zdecydowanie przewyższały uzyskane w 2012 r. Najistotniejszy wzrost plonów w 2013 r. w stosunku do roku poprzedniego wykazała uprawa wszystkich zbóż (ogółem o ok. 11,3%), w tym plony pszenicy o 17,1%, żyta o 12,2%, jęczmienia o 13,4%, owsa o 6,8% i pszenżyta o 10,2%. Z innych kultur – w 2013 r. w stosunku do wyników 2012 r. wysoki wzrost plonów nastąpił w uprawie strączkowych na nasiona o 22,7%, rzepaku i rzepiku (o 12,5%). Spadek plonowania w 2013 r. dotyczy w zasadzie tylko ziemniaków (o 6,5%). Zróżnicowanie plonów w latach 2010-2013 przekłada się wprost na zbiory głównych ziemiopłodów w tym okresie, z zachowaniem istniejącej tendencji.

Dane dotyczące plonów podstawowych roślin uprawnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2010 - 2013 przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela 6. Plony głównych ziemiopłodów w województwie zachodniopomorskim w latach 2010, 2012, 2013

Wyszczególnienie	OGÓŁEM				W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE			
	2010	2012	2013	2012=100	2010	2012	2013	2012=100
	z 1 ha w dt				z 1 ha w dt			
Zboża	43,7	40,0	44,5	111,3	37,7	36,7	39,1	106,5
zboża podstawowe:	44,9	40,4	45,8	113,4	38,6	36,9	40,4	109,5
pszenica	54,4	45,7	53,5	117,1	45,5	41,1	46,1	112,2
żyto	33,6	36,0	40,4	112,2	32,1	34,2	37,0	108,2
jęczmień	42,6	37,2	42,2	113,4	37,1	34,0	37,3	109,7
owies	33,8	30,7	32,8	106,8	33,0	31,0	32,7	105,5
pszenżyto	41,7	40,1	44,2	110,2	37,9	37,2	40,7	109,4
mieszanki zbożowe	32,8	30,8	33,3	108,1	32,7	31,0	33,2	107,1
gryka	12,5	11,2	11,9	106,2	12,5	12,5	12,0	96,0
proso	19,0	8,8	11,4	129,5	19,0	14,8	12,0	81,1
pozostałe zbożowe	25,0	21,9	19,5	89,0	25,0	21,4	19,5	91,1
kukurydza na ziarno	51,9	58,7	62,9	107,2	49,3	58,6	57,2	97,6
strączkowe na nasiona	17,1	17,2	21,1	122,7	18,6	17,1	19,3	112,9
Ziemniaki	232,0	260,0	243,0	93,5	221,0	253,0	230,0	90,9
Rzepak i rzepik	25,7	28,9	32,5	112,5	25,2	25,5	30,3	118,8
Buraki cukrowe	459,0	608,0	630,0	103,6	445,0	658,0	638,0	97,0
Kukurydza na zielonkę	396,0	456,0	498,0	96,3	400,0	500,0	480,0	96,0
Siano z motylkowych z trawami	34,1	39,1	40,1	102,6	39,3	42,2	42,7	101,2
Siano z TUZ	34,9	39,1	39,4	100,8	37,8	41,9	42,6	101,7

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2013

8.5 Zużycie nawozów

Porównanie zużycia nawozów mineralnych i chemicznych w latach 2010-2013 wskazuje na systematyczny wzrost. To dobra przesłanka do intensyfikacji produkcji roślinnej w województwie zachodniopomorskim. Na przykład zużycie nawozów mineralnych i chemicznych (NPK) pod zbiory w 2012 r. wyniosło 122,6 tys. ton i w porównaniu do sezonu 2010/2011 było wyższe o 12,8 tys. ton. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużyto 136,8 kg nawozów mineralnych, NPK, czyli o 15,4 kg więcej niż pod zbiory roku 2011 (124,9 kg NPK). Jeszcze wyższe było zużycie nawozów mineralnych i chemicznych na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze. Wynosiło ono w 2013 r. - 138,7 kg (o 15,4 kg więcej niż pod zbiory w 2011 r.). Poziom nawożenia mineralnego w województwie zachodniopomorskim w porównaniu z nawożeniem w kraju był wyższy o 3,7 kg na 1 ha użytków rolnych i o 3,8 kg na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej. Jednocześnie niepokojące są dane dotyczące wapnowania gleb jako istotnego czynnika warunkującego wysoki poziom produktywności ziemi rolnej. W roku gospodarczym 2012/2013 zużyto łącznie z wapniowo-magnezowymi – 45,3 tys. ton nawozów wapniowych. W przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych zużycie w wysokości 54,2 kg CaO było wyższe niż w roku poprzednim o około 15,6%. I chociaż jest to wynik o ponad 27,8% wyższy od zanotowanego w kraju (42,4 kg), należy uznać, że w naszym województwie utrzymuje się bardzo niski poziom nawożenia wapniowego. Jeszcze niższe są wskaźniki dotyczące gospodarstw indywidualnych. Według danych opracowanych w Krajowej Stacji Chemiczno-Rolniczej udział gleb koniecznie wymagających wapnowania w województwie zachodniopomorskim wynosi 16% (w Polsce – ponad 22%).

W tabeli 7. zaprezentowano zużycie nawozów mineralnych i wapniowych w województwie zachodniopomorskim w latach 2009-2013.

Tabela 7. Zużycie nawozów mineralnych i chemicznych oraz wapniowych w województwie zachodniopomorskim w latach 2009-2013 (w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych)

Wyszczególnienie	OGÓLEM				W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE			
	2009/2010	2011/2012	2012/2013	2011/2012 =100	2009/2010	2011/2012	2012/2013	2011/2012 =100
	na 1 ha użytków rolnych w kg				na 1 ha użytków rolnych w kg			
Nawozy mineralne i chemiczne (NPK)	123,0	141,2	136,8	96,9	103,4	135,8	142,6	105,0
azotowe (N)	72,1	87,8	82,5	94,0	63,2	82,2	86,7	105,5
fosforowe (P ₂ O ₅)	22,6	24	28,5	118,9	19,3	25,5	31	121,6
potasowe (K ₂ O)	28,3	29,4	25,8	87,8	20,9	28,1	24,9	88,6
Nawozy wapniowe (CaO)	65,9	46,9	54,2	115,6	63,8	30,3	50,8	167,7

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2013

8.6 Pogłowie i produktywność zwierząt gospodarskich

Podstawowe informacje na temat produkcji zwierzęcej w województwie w latach 2010-2013 przedstawiono w tabelach poniżej. Stany zwierząt hodowlanych odzwierciedlają ogólnokrajowe tendencje obserwowane w ostatnich latach: niewielki wzrost pogłowia bydła, w tym również krów, i głęboki spadek pogłowia trzody chlewnej, w tym loch.

Tabela 8. Stan inwentarza żywego w województwie w szt. w latach 2010, 2012, 2013

Wyszczególnienie	OGÓLEM				W TYM GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE			
	2010	2012	2013	2012=100	2010	2012	2013	2012=100
	w sztukach				w sztukach			
Bydło	95604	100923	92801	92,0	72873	76994	69221	89,9
w tym krowy	37643	41797	37361	89,4	28579	31716	27194	85,7
Trzoda chlewna	365363	315052	278583	88,4	204452	152821	117871	77,1
w tym lochy	38827	29996	27202	90,7	17114	9520	6940	72,9
Owce	6045	8349	7739	92,7	5060	6915	6178	89,3
Drób ogółem	5867298	6750814	8404588	124,5	4619383	5383844	6917504	128,5
Na 100 ha użytków rolnych w sztukach								
Bydło	10,0	11,6	11,1	95,7	11,5	12,0	11,0	104,3
w tym krowy	3,9	4,8	4,5	93,8	4,5	5,0	4,3	102,1
Trzoda chlewna	38,2	36,3	33,3	91,7	32,3	24,1	18,7	72,1
w tym lochy	4,1	3,5	3,3	94,3	2,7	1,5	1,1	57,7
Owce	0,6	1,0	0,9	90,0	0,8	1,1	1,0	100,0
Drób ogółem	614,2	777,3	1004,4	129,0	730,7	847,6	1096,2	78,6

Źródło: Urząd Statystyczny w Szczecinie Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2013

Tabela 9. Produkcja ważniejszych produktów zwierzęcych w województwie w latach 2010-2013

Wyszczególnienie	2010 ^a	2011 ^a	2012 ^b	2013 ^c
Żywiec rzeźny ogółem w wadze żywej w tys. ton	220,5	223,9	213,9	212,5
Żywiec rzeźny ogółem w przeliczeniu na mięso w tys. ton	168,9	172,8	164,3	163,5
na 1 ha użytków rolnych w kg	180,2	196,5	188,1	195,3
Mleko krowie w mln litrów	174,3	179,5	183,0	158,3
na 1 ha użytków rolnych w litrach	186,0	204,0	209,0	189,0
przeciętny roczny udój od 1 krowy	4575,0	4472,0	4390,0	4042,0

Źródło: a) Urząd Statystyczny w Szczecinie Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2012, b) www.stat.gov.pl, Fizyczne rozmiary produkcji zwierzęcej w 2012 r. – tablice wynikowe, c) od 2013 roku obowiązuje inna definicja gospodarstwa rolnego

8.7 Grupy producentów rolnych oraz grupy producentów owoców i warzyw w województwie zachodniopomorskim

Jednym z głównych zadań jest wsparcie i pomoc informacyjno-szkoleniowa dla rolników w okresie powstawania i organizowania się grup producentów rolnych oraz owoców i warzyw, ich funkcjonowania, a także pomoc informacyjno-doradcza w procesie rejestracji. Wsparcie to dotyczy szczególnie dostosowania się do wymogów rynku, organizowania sprzedaży, dystrybucji oraz rynku hurtowego.

W województwie zachodniopomorskim zarejestrowanych jest i działa 71 grup producentów rolnych oraz 1 grupa producentów owoców i warzyw. Największe zainteresowanie tworzeniem grup występuje wśród rolników produkujących zboża i nasiona roślin oleistych. Najczęściej wybieraną formą prawną była spółka z o.o. (67 grupy wybrało tę formę), istnieją także 4 spółdzielnie. Wszystkie zarejestrowane grupy będą korzystały z pomocy w ramach PROW 2004-2006 (2 grupy) i PROW 2007-2013 (61 grup).

Tabela 10. Wykaz zarejestrowanych grup producentów rolnych z rejonu działania ZODR w Barzkowicach

L.p.	Nazwa grupy producentów rolnych	Produkt lub grupa produktów	Powiat	Rok rejestracji
1.	Grupa Producentów Rolnych „STAR” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	kamieński	2006
2.	Spółdzielnia Producentów Ziarna Zbóż i Rzepaku „PLON” w Łęgach	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	świdwiński	2006
3.	Grupa Producentów Rolnych „AGRIPLON” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	pyrzycki	2006
4.	Grupa Producentów Rolnych „Karsko Pyrzyckie” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	pyrzycki	2006
5.	Grupa Producentów Rolnych „ARPOL” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	myśliborski	2006
6.	Grupa Producentów Rolnych „AGROTIS” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	gryfiński	2007
7.	Grupa Producentów Rolnych „AGRUM-GODKÓW” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	gryfiński	2007
8.	Spółdzielnia Producentów Ziarna Zbóż i Nasion Roślin Oleistych w Kotłowie	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	koszaliński	2007
9.	Grupa Producentów Rolnych „LUBUSKIE OIL” Sp. z o.o.	nasiona roślin oleistych	choszczeński	2007
10.	Grupa Producentów Rolnych „MAZURY” Sp. z o.o.	ziarno zbóż	choszczeński	2007
11.	Grupa Producentów Rzepaku „ARV” Sp. z o.o.	nasiona roślin oleistych	stargardzki	2007
12.	Grupa Producentów Rolnych „GORZOWSKIE” Sp. z o.o.	ziarno zbóż	choszczeński	2007
13.	Grupa Producentów Rolnych „POMORZE” Sp. z o.o.	ziarno zbóż	choszczeński	2007
14.	Grupa Producentów Rolnych „ŻUŁAWY” Sp. z o.o.	ziarno zbóż	choszczeński	2008
15.	Grupa Producentów Rolnych „KAREX” Sp. z o.o.	drób żywy mięso jadalne i podroby drobiowe	kamieński	2008

Roczny Program Działalności na 2015 rok

16.	Grupa Producentów Rolnych Ziarna Zbóż „INA-AGRA” Sp. z o.o.	ziarno zbóż	białogardzki	2008
17.	Grupa Producentów Rolnych Bielin Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasion oleistych	białogardzki	2008
18.	Grupa Producentów Rolnych „ROLHANS BIS” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	starogardzki	2008
19.	Grupa Producentów Rolnych ROLMAX Sp. z o.o.	ziarno zbóż	koszaliński	2008
20.	Grupa Producentów Rolnych pn. Rzepakowa Grupa ROLMAX Sp. z o.o.	nasiona roślin oleistych	koszaliński	2008
21.	Grupa Producentów Rolnych „GRAAN” Sp. z o.o.	ziarno zbóż	świdwiński	2009
22.	Grupa Producentów Rolnych „RAPS” Sp. z o.o.	nasiona roślin oleistych	świdwiński	2009
23.	Grupa Producentów Rolnych „AGROPLON” Ościęcín, Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	gryficki	2009
24.	Grupa Producentów Rolnych „HORUS AGRA”, Sp. z o.o.	nasiona roślin oleistych	białogardzki	2009
25.	Grupa Producentów Rolnych „MLEKOFARM” Sp. z o.o.	mleko krowie	koszaliński	2009
26.	Grupa Producentów Rolnych „FARM 4 ALL” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	kamieński	2009
27.	Grupa Producentów Rolnych „GPR BETA” Sp. z o.o.	buraki cukrowe	stargardzki	2009
28.	Grupa Producentów Rolnych „TEAM” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	choszcheński	2009
29.	Grupa Producentów Rolnych „DRZENIN-PLON” Sp. z o.o.	ziarno zbóż nasiona roślin oleistych	gryfiński	2009
30.	Grupa Producentów Rolnych „ROLSTAR” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	choszcheński	2010
31.	Grupa Producentów Rolnych „FARMA DRÓB” Sp. z o.o.	drób żywy, mięso jadalne i podroby drobiowe, świeże, chłodzone, mrożone - kurczaki	gryfiński	2010
32.	Grupa Producentów Rolnych „WAMPA” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	pyrzycki	2010
33.	Grupa Producentów Rolnych „POBŁOCIE” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	białogardzki	2010
34.	Grupa Producentów Rolnych „REDEŁO-PIOTROWO DRÓB” Sp. z o.o.	drób żywy, mięso lub jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone- indyki	goleniowski	2010
35.	Grupa Producentów Rolnych „DROBIKO” Sp. z o.o.	drób żywy, mięso lub jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone- kurczaki	stargardzki	2011
36.	Grupa Producentów Rolnych „RAJAN” Sp. z o.o.	jaja ptasie	M Szczecin	2011
37.	Grupa Producentów Rolnych „KARWICE” Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	śląwieński	2011
38.	Spółdzielnia Producentów Mleka „STARMLEK ALFA”	mleko krowie	stargardzki	2011
39.	Spółdzielnia Producentów Mleka „STARMLEK BETA”	mleko krowie	stargardzki	2011
40.	Mleczna Grupa Sp. z o.o.	mleko krowie	koszaliński	2011

41.	Grupa Producentów Rolnych GPR Łęczyna Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	stargardzki	2011
42.	„MLEKOPLANT” Sp. z o.o.	mleko krowie	koszaliński	2011
43.	Grupa Producentów Rolnych GASK Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	pyrzycki	2011
44.	Grupa Producentów Rolnych AGRODAN Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	koszaliński	2011
45.	Grupa Producentów Rolnych „FERMA” Sp. z o.o.	drób żywy, mięso lub jadalne podroby drobiowe: świeże, chłodzone, mrożone - kurczaki	łobeski	2011
46.	Grupa Producentów Rolnych ABBAS Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	białogardzki	2012
47.	AGROPLON Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	choszczeński	2012
48.	DAN-SAR AGRO Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	myśliborski	2012
49.	Grupa Producentów Rolnych ZAJEZIERZE Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	łobeski	2012
50.	„C.K.PLON” Sp. z o.o.	ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	myśliborski	2012
51.	EKO-ZIM Sp. z o.o.	rośliny w plonie głównym, całe lub rozdrobnione, uprawiane z przeznaczeniem na cele energetyczne lub do wykorzystania technologicznego	szczecinecki	2012
52.	Grupa Producentów Zbóż EKOROL – GRANO Sp. z o.o.	ziarno zbóż	gryfiński	2012
53.	Grupa Producentów Roślin Strączkowych i Oleistych EKOROL-NAPUS Sp. z o.o.	nasiona roślin oleistych	gryfiński	2012
54.	AGROPELET Sp. z o.o.	rośliny w plonie głównym, całe lub rozdrobnione, uprawiane z przeznaczeniem na cele energetyczne lub do wykorzystania technicznego	koszaliński	2012
55.	AGRO-IKO Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	stargardzki	2013
56.	MULTI AGRI Sp. z o.o.	Świnie żywe, prosięta, warchlaki, mięso wieprzowe: świeże, chłodzone, mrożone	choszczeński	2013
57.	MULTI PORCUS Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	choszczeński	2013
58.	EKO ENERGIA GRUPA PRODUCENTÓW Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	drawski	2013
59.	AGRO TEAM Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	gryficki	2013
60.	ROBACZPOL Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	stargardzki	2013
61.	Grupa Producentów Rolnych KJS Sp. z o.o.	ziarna zbóż i nasiona roślin oleistych	myśliborski	2013
62.	Farm-Iko Sp. z o.o.	drób żywy, mięso jadalne i podroby drobiowe, świeże, chłodzone, mrożone -kurczaki	stargardzki	2013
63.	AGA rzepak Sp. z o.o.	Nasiona roślin oleistych	stargardzki	2013

64.	Grupa Producentów – Mleko Kolbacz Sp. z o.o.	Mleko krowie	gryfiński	2013
65.	ROLMLEK 7 Sp. z o.o.	Mleko krowie	koszaliński	2013
66.	PorkyFarm Sp. z o.o.	Świnie żywe, prosięta, warchlaki, mięso wieprzowe świeże, chłodzone, mrożone	goleniowski	2013
67.	GPR ULIKOWO Sp. z o.o.	Ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	stargardzki	2013
68.	AGROBAN Sp. z o.o.	Ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	gryfiński	2013
69.	AGA ZBOŻA Sp. z o.o.	Ziarno zbóż	stargardzki	2013
70.	„LME-AGRO” Sp. z o.o.	Ziarno zbóż i nasiona roślin oleistych	gryfiński	2013
71.	BIO-AGRO Sp. z o.o.	Rośliny w plonie głównym całe lub rozdrobnione uprawiane z przeznaczeniem na cele energetyczne	gryfiński	2013

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, ZODR w Barzkowicach; dane, październik 2014 r.

Tabela 11. Wykaz zarejestrowanych grup producentów owoców i warzyw z rejonu działania ZODR w Barzkowicach

L.p.	Nazwa grupy producentów rolnych	Produkt lub grupa produktów	Powiat	Rok rejestracji
1.	Grupa Producentów Owoców i Warzyw Pomorze Spółka z o.o.	owoce, warzywa	drawski	2009

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego, ZODR w Barzkowicach; październik 2014 r.

8.8 Gospodarstwa ekologiczne oraz będące w okresie przestawiania z produkcji konwencjonalnej na system produkcji ekologicznej na terenie działania ZODR w Barzkowicach

Rolnictwo ekologiczne jako alternatywny system gospodarowania oznacza prowadzenie gospodarstwa o zrównoważonej produkcji roślinnej i zwierzęcej w obrębie gospodarstwa, oparty na środkach pochodzenia biologicznego i mineralnego, nieprzetworzonych technologicznie, zgodnie z Ustawą z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym, która obowiązuje od 7 sierpnia 2009 r., i Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r., ustanawiającym szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli.

Rolnictwo to jest systemem zrównoważonym pod względem ekologicznym, ekonomicznym i społecznym zarówno w skali państwa, regionu czy wsi:

- nie obciąża środowiska,
- jest w dużym stopniu niezależne od nakładów zewnętrznych,
- umożliwia przetrwanie wsi i rolnictwa jako kategorii społecznych i kulturowych,
- jest odpowiedzią na wyzwania, jakie niesie XXI wiek i potrzeba racjonalnego korzystania z dóbr przyrody.

Rolnictwo ekologiczne umożliwia praktyczną realizację zasad ekorozwoju i także poszukiwania dróg, by nowoczesność i postęp nie oznaczały degradacji gleby, wody, krajobrazu, obniżenia zdrowia ludzi i zwierząt oraz marnotrawstwa nieodnawialnych zasobów przyrody.

Gospodarowanie ekologiczne i inne działania w ramach programu rolnośrodowiskowego będą stale wspierane pomocą merytoryczną przez specjalistów doradztwa rolniczego ZODR w Barzkowicach, posiadających certyfikaty doradców rolnośrodowiskowych.

Niniejsza informacja dotyczy stanu rolnictwa ekologicznego wg danych na dzień 31 grudnia 2013 r. oraz jego rozwoju w latach 2011 - 2012.

Tabela 12. Liczba gospodarstw ekologicznych w województwie zachodniopomorskim na tle kraju

Wyszczególnienie	Rok	Ogółem (szt.)
Zachodniopomorskie	2011	3 090
	2012	3 579
	2013	3 640
Polska	2011	23 847
	2012	25 944
	2013	26 598

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

Tabela 13. Liczba przetwórnicy ekologicznych w województwie zachodniopomorskim na tle kraju

Wyszczególnienie	Liczba przetwórnicy ekologicznych w 2010 r. (szt.)	Liczba przetwórnicy ekologicznych w 2011 r. (szt.)	Liczba przetwórnicy ekologicznych w 2012 r. (szt.)	Liczba przetwórnicy ekologicznych w 2013 r. (szt.)
Zachodniopomorskie	23	16	24	27
Polska	293	270	312	407

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

Analizując dane dotyczące liczby przetwórnicy produktów rolnictwa ekologicznego w województwie zachodniopomorskim zaobserwować można, że po spadku ilości przetwórnicy w roku 2011, ich liczba wzrastała w kolejnych latach 2012 - 2013, osiągając stan 27 przetwórnicy.

Istnieje zapotrzebowanie producentów produktów ekologicznych na duże przetwórnice produktów roślinnych i zwierzęcych (przetwórnice soków, ubojnie, masarnie).

W kraju dynamika liczby przetwórnicy wykazuje stałą tendencję wzrostową, z wyjątkiem w roku 2011 gdzie liczba przetwórnicy w kraju zmniejszyła się do 270, a spadek wyniósł 8,9%. W roku 2012 nastąpił wzrost o 15% - do 312 ekologicznych, a dynamiczny wzrost wystąpił w roku 2013, z wynikiem 407 przetwórnicy.

Ogólna powierzchnia ekologicznych upraw rolnych w roku 2011 w województwie zachodniopomorskim wynosiła **119 779,95 ha**, a w skali kraju ogółem **605 519,61 ha** i stanowiła prawie 20 % udział w powierzchni upraw ekologicznych w skali kraju.

Rok 2012 był kolejnym rokiem wzrostu powierzchni ekologicznych upraw rolnych w skali województwa - o 13,0% w stosunku do roku poprzedniego. A warto podkreślić, że województwo zachodniopomorskie z 3 579 gospodarstwami ma największą liczbę gospodarstw ekologicznych w skali kraju.

Tabela 14. Powierzchnia ekologicznych upraw rolnych w województwie i w kraju

Wyszczególnienie	Powierzchnia ekologicznych upraw rolnych w roku 2011	Powierzchnia ekologicznych upraw rolnych w roku 2012	Powierzchnia ekologicznych upraw rolnych w roku 2013	Wzrost %	
				Rok 2011/2012	Rok 2012/2013
Zachodniopomorskie	119 779,95	135 366,80	129 586	13,0	- 4,3
Polska	605 519,61	661 687,30	669 969	9,3	1,25

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego

W roku 2012 nastąpił dalszy wzrost powierzchni ekologicznych upraw rolnych i województwo zachodniopomorskie, z powierzchnią **135 366,80** ha niezmiennie zajmuje pierwsze miejsce w kraju pod względem powierzchni użytków rolnych objętych uprawami ekologicznymi. Następne województwo to warmińsko-mazurskie (112 945,30 ha), na trzecim miejscu podlaskie (56 367,30 ha).

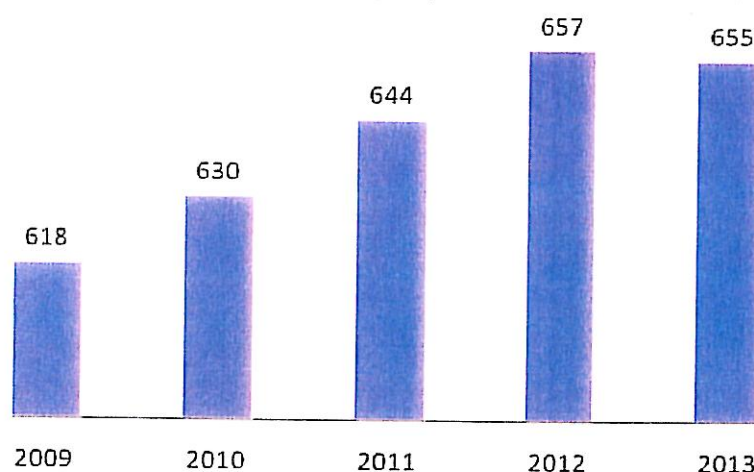
W roku 2013 w skali województwa zachodniopomorskiego nastąpiła zmiana ciągłego trendu wzrostowego, jeśli chodzi o areal upraw ekologicznych, i nastąpił spadek o 4,3% do arealu o powierzchni **129 586** ha, pomimo wzrostu ilości gospodarstw ekologicznych o 61 do poziomu 3 640 gospodarstw. Spadek arealu wynikł z rezygnacji z kontynuacji upraw metodami ekologicznymi przez gospodarstwa o większym areale. W skali kraju zajmujemy drugą lokatę jeśli chodzi o ilość gospodarstw, za województwem warmińsko-mazurskim (4 235 gospodarstw).

8.9. Gospodarstwa agroturystyczne i Lokalne Grupy Działania oraz Lokalne Grupy Rybackie na terenie działania ZODR w Barzkowicach

Rozwój agroturystyki w województwie zachodniopomorskim, tak jak w Polsce, przypada na lata 90. i nie przebiegał jednakowo we wszystkich regionach województwa. Wyraźnie dominują obszary, które charakteryzują się szczególną atrakcyjnością turystyczną, a zwłaszcza walorami wypoczynkowymi, przyrodniczymi i krajoznawczymi. Ta forma przedsiębiorczości ma w niektórych regionach województwa wieloletnią tradycję. Dotyczy to całego pasa nadmorskiego oraz pojezierzy.

Od roku 1998, odkąd zbierane są dane statystyczne, liczba gospodarstw agroturystycznych w województwie zachodniopomorskim stale rośnie. W 2013 roku było ich 655. Od 2009 do 2012 roku wzrost ten był niewielki i oscylował w granicach 2%, natomiast w 2013 r. odnotowano nieznaczny spadek o dwa gospodarstwa.

Wykres 2. Liczba gospodarstw agroturystycznych w latach 2009 – 2013

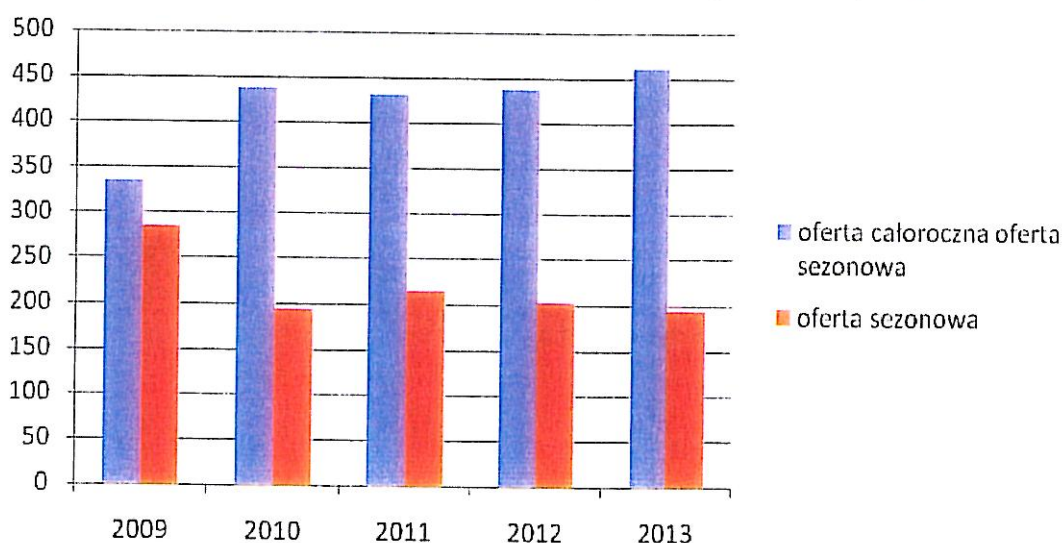

Najwięcej gospodarstw położonych jest w atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo regionach, zatem można przyjąć, że bliskość morza, jezior, lasów itp. jest głównym czynnikiem determinującym właścicieli do podjęcia działalności turystycznej.

Największa liczba gospodarstw znajduje się w powiatach o ww. walorach: sławieńskim, drawskim, koszalińskim, kamieńskim, kołobrzeskim, natomiast najmniej w białogardzkim, gryfińskim, świdwińskim, polickim (poniżej 10 gospodarstw). W tych pięciu pierwszych powiatach znajduje się ponad 65% wszystkich gospodarstw województwa zachodniopomorskiego.

W 2013 roku gospodarstwa agroturystyczne w sumie oferowały prawie 7 650 miejsc noclegowych.

Wykres 4. Liczba gospodarstw agroturystycznych z ofertą sezonową i całoroczną w latach 2009 – 2013

ZODR w Barzkowicach

Z powyższego wykresu można zauważyć w gospodarstwach pewną tendencję oferty całorocznej i sezonowej. Zdecydowana większość gospodarstw przyjmuje turystów przez cały rok, to oczywiście nie oznacza, że sezon turystyczny uległ wydłużeniu, lecz świadczy to o gotowości przyjęcia gości również poza sezonem. Część kwaterodawców wyraża chęć do ich przyjęcia także w okresach świątecznych (*dane ZODR Barzkowice*).

Również prawie połowa kwaterodawców oferuje wyżywienie często na bazie produktów z własnego gospodarstwa.

Właściciele kwater łączą się w stowarzyszenia. Motywem takiego działania jest przede wszystkim chęć prowadzenia skutecznego marketingu oferowanych usług.

W województwie zachodniopomorskim obecnie działają 3 Stowarzyszenia Agroturystyczne:

1. Stowarzyszenie Agroturystyczne Ziemi Darłowskiej „ZAGRODA”;
2. Bałtyckie Stowarzyszenie Agroturystyczne,
3. Stowarzyszenie Agroturystyczne „WIATRAK”.

Jeszcze kilka lat wcześniej w województwie było 9 stowarzyszeń agroturystycznych. Powodów tej zmiany można upatrywać m.in. w braku konsolidacji członków, niechęci do angażowania się na rzecz stowarzyszenia. Jest to zjawisko negatywne – negatywne dla samych kwaterodawców, ponieważ trudno jest mówić o efektywnym marketingu w przypadku pojedynczego gospodarstwa. Również jest to problem dla samego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, ponieważ

nie mamy możliwości dotarcia z informacjami do 655 indywidualnych gospodarstw. Nie ma nośnika informacji, którym z reguły jest sam prezes stowarzyszenia.

Dzisiejsza agroturystyka to nie tylko noclegi i wyżywienie, ale również dodatkowe usługi wzbogacające ofertę gospodarstwa. W dobie silnej konkurencji pozyskiwanie nowego i utrzymanie stałego turysty jest bardzo trudne, dlatego kwaterodawcy zapewniają dodatkowe atrakcje.

Najczęściej wymieniane przez rolników dodatkowe usługi w gospodarstwie to m.in.:

- wyżywienie,
- możliwość wypożyczenia sprzętu sportowego,
- organizacja ognisk,
- łowienie ryb,
- jazda konna, rajdy konne, kuligi,
- sprzedaż w gospodarstwie produktów spożywczych, rękodzielniczych,
- biesiadowanie przy muzyce ludowej,
- zwiedzanie okolicy z przewodnikiem,
- organizacja grzybobrania,
- wspólne wypieki chleba w tradycyjnych piecach chlebowych,
- pokazy rękodzielnictwa.

Do zagrożeń i czynników ograniczających rozwój turystyki w województwie zachodniopomorskim zaliczyć można:

- sezon turystyczny skrócony do 2 miesięcy letnich w roku,
- brak infrastruktury turystycznej w niektórych wsiach,
- duża liczba gospodarstw bez możliwości inwestowania,
- niewystarczający system dystrybucji ofert zarówno w kraju, jak i za granicą,
- brak środków na promocję gospodarstw agroturystycznych.

Atutami województwa są:

- tereny o wysokich walorach przyrodniczych i rekreacyjnych,
- przygraniczne położenie geograficzne,
- duża liczba zabytków,
- liczne obszary o znacznym stopniu zalesienia,
- występowanie walorów uzdrowiskowych,
- czyste środowisko przyrodnicze,
- rosnący rynek krajowy i międzynarodowy dla turystyki wiejskiej,
- środki unijne na finansowanie agroturystyki i turystyki wiejskiej,
- działalność edukacyjna gospodarstw agroturystycznych.

DYREKTOR

dr inż. Irena Agata Łucka

UCHWAŁA Nr I/4/2014
Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego
przy Zachodniopomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach
z dnia 20.11.2014 r.

W SPRAWIE ZAOPINIOWANIA „ROZNEGO PROGRAMU DZIAŁALNOŚCI ZACHODNIOPOMORSKIEGO
OŚRODKA DORADZTWA ROLNICZEGO W BARZKOWICACH NA 2015 R.”

Na podstawie art. 9 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U. z 2013 r., poz. 474 t.j.) oraz § 2 pkt 1 Regulaminu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego przy Zachodniopomorskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, zatwierdzonego Uchwałą Nr 1724/13 Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 22 października 2013 r., RSDR uchwała, co następuje:

§ 1. Opiniuje się pozytywnie „Roczny program działalności Zachodniopomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach na 2015 r.” przedłożony przez Dyrektora ZODR w Barzkowice i stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący RSDR
Julian Sierpiński

Za zgodność z oryginałem
DYREKTOR
24.11.2014
data ..... podpis .....
dr inż. Irena Agata Łucka

